

Modum kommune

FRILUFTSLIVETS FERDSELSÅ RER TEMAPLAN 2024– 2032

HØRINGSFORSLAG

Skaper ny energi

Innhold

INNLEDNING	2
BAKGRUNN OG POLITISKE FØRINGER	3
DEFINISJONER OG MÅLSETTING	4
AVGRENSING OG HOVEDINTENSJONER	6
PROSJEKTORGANISASJON OG PROSESS	9
Økonomi	10
Medvirkning	10
Planstatus og bruksverdi	11
Status og framdriftsplan	11
FRILUFTSLIVETS FERDSELSÅRER I MODUM	12
Finnemarka – fra Finske rugbråter til skogsdrift, friluftsliv- og verneområde	13
Stinett	14
Sykkelruter	17
Skiøyper	19
Holleia – fra seterdrift til tiurrike, skogsdrift og friluftsområde	23
Stinett	26
Skiløyper	28
Ferdsl i Modums bygdlandskap	31
Stinett	31
Skiløyper	34
Ferdsl langs Modums sølv – våre vassdrag	38
Stinett	39
Sykkelruter	47
HISTORISKE FERDSELSRUTER	51
STATUS v.s RESULTATMÅL	52
HANDLINGSPLAN	53

VEDLEGG 1: TEKST- OG TABELLFORKLAGINGER

VEDLEGG 2: NYE STIER, LØYPER OG TURVEIER

Forsidebilde: Skiløypekrysset i Finnemarka ved Breilivann, hovedrute mot Breiliflaka, «materute» mot Øverskogen via Breilihytta. Foto: Morten Eken

INNLEDNING

Turstier, turveger og skiløyper og sykkelruter er avgjørende for vår utøvelse av friluftsliv. Det å være på tur er viktig for folks helse og livskvalitet. Det er et nasjonalt mål at befolkningen skal utøve friluftsliv jevnlig. *I Statistisk Sentralbyrå sin levekårsundersøkelse fremgår det at friluftslivsturer er den aktivitetsformen flest nordmenn benytter seg av, det være seg med fjellsko, joggesko eller ski på beina eller som tursykklist. Godt tilrettelagte ferdselsårer skal også kunne inkludere bevegelseshemmede. Ferdselsårene våre er viktig for disse aktivitetsformene. Tilrettelegging av dem er viktig for tilgjengeligheten og graden av bruk. Friluftsliv i naturens omgivelser har dessuten en helsefremmende effekt, både mentalt og fysisk, og den bidrar til folks verdsetting og positive opplevelse av natur som må ivaretas.*

Allemannsretten er en grunnleggende forutsetning for fortsatt bruk av våre ferdselsårer, og for friluftslivet i Norge generelt. Allemannsretten er regulert gjennom friluftsløven. Den gir retten til alle og enhver til ferdsel, høsting med visse unntak, opphold og aktivitet i naturen, uavhengig av hvem som eier grunnen. Retten er likevel ikke en frihet uten grenser. Det stilles krav om at man ved ferdsel og opphold skal opptre hensynsfullt og varsomt. Hensynsfull ferdsel er derfor en forutsetning for en fortsatt ivaretagelse av dette fellesgodet. Friluftsliv i form av ferdsel i naturen er en identitetsskapende del av den norske og nordiske kulturarven.

Allemannsretten slik vi kjenner den har sitt utgangspunkt i germansk rettstradisjon, med flerbruksrett til arealer. Romersk rettstradisjon har preg av mer uavkortet eiendomsrett til enkeltarealer. Retten til fri ferdsel i utmark er således ikke unikt for Norge. Den ble svært tidlig lovfestet her i landet. Den framgår allerede av landsleigebolken i Magnus Lagabøters landslov av 1274. Dagens rett til allmenhetens frie ferdsel i utmark er i dag hjemlet i Lov om Friluftslivet av 1957. I innlandets lavlandskommuner nedenfor fjellregionen i sør-Norge kan rettighetene kort oppsummeres til:

Allemannsrett i utmark

Fri ferdsel i utmark til fots, på ski, riding og sykling på sti og veier som leder til utmark

Padling, roing, seiling og svømming/bading i vann og elver

Rasting inntil 2 døgn inntil 150 meter fra bebyggd innmark for beboelse

Friluftslivssamling (skirenn, orienteringsløp o.l.) som ikke medfører inngjerding eller gjør annen skade. Ruter skal legges hensynsfullt, utenom plantefelt, sårbare biotoper og liknende skadeutsatte områder

Høsting av bær, sopp, ville blomster med røtter og nøtter som kan spises på stedet

Fiske for barn og ungdom under 16 år

Innmark er gårdsplass, hustomt, dyrket mark, engslått, kulturbeite og industrielt areal. På frossen eller snølagt dyrket mark, engslått og kulturbeite er allmen ferdsel også tillatt, dog ikke før 14 oktober eller etter 30 april.

Allmenhetens ferdsels- og høstingsrett begrenses likevel av annet lovverk. De viktigste lovene i denne sammenhengen er Naturmangfoldloven, Vannressursloven og Innlandsfiskeloven.

Like grunnleggende som retten til fri ferdsel er grunneierretten til å utøve næringsdrift i skog og utmark. Tilrettelegging for utøvelse av allmenhetens frie ferdsel krever derfor i all hovedsak samtykke fra grunneier.

Fysisk tilrettelegging kan være alt fra postkasser oppsetting av benker, bord, gapahuker og enkle hytter for allmen bruk, merking, skilting, rydding og anleggelse av sti, kavler, klopper, stige-trinn, bruer og turveier. Grunneierne er derfor viktige aktører og verdifulle medspillere i tilretteleggingen for friluftslivet i samspill med kommune, lag og foreninger og andre næringsdrivende.

De fleste friluftslivsområder av noe størrelse i Modum kommune strekker seg over mange små eiendommer. Ved fortsatt aktiv tilretteleggelse av de enkelte ferdselsårene kreves det derfor en avtale med hver enkelt grunneier. Dersom man ikke skulle komme til noen enighet om en avtale, har kommunen likevel mulighet til å fatte vedtak om enkel tilrettelegging for friluftslivets ferdsel som ikke volder skade i henhold til Friluftslivslovens § 35. På den annen side skal allmenhetens rett til fri ferdsel i utmark ikke hindres av utilbørlige stengsler.

BAKGRUNN OG POLITISKE FØRINGER

Stortingsmelding 18 2015 – 16, Friluftsliv, natur som kilde til helse og livskvalitet ligger til grunn for kommunenes Plan for Friluftslivets ferdselsårer. Stortingsmeldingen legger stor vekt på å ivareta og utvikle mulighetene til å utøve friluftsliv i nærmiljøet. Dette skal gi alle muligheten til å være fysisk aktive, og oppleve natur i hverdagen. For å virkeliggjøre denne muligheten har det blitt lansert følgende strategi for bedring av friluftslivets kår, ved en praktisk lokal gjennomføring av følgende tre faser:

1. Kartlegging og verdsetting av friluftsområder
  - 2a. Kartlegging av eksisterende ferdselsårer med vedlikeholds- og grunneieravtaler
  - 2b. Utarbeide plan for friluftslivets ferdselsårer

I prosjektfase 1 ble kommunens verdifulle friluftsområder kartlagt og verdsatt i Modum kommune, i henhold til Miljødirektoratets veileder M-98. Resultatet av dette arbeidet er foreløpig å finne på [Miljødirektoratets kartbase Naturbase](#)

Kartlagene herfra finnes idag på kommunens interne kartportal for saksbehandlere. Den vil bli lagt ut på kommunens åpne kartportal som ledd i dette planarbeidet. Det er en del av prosjektideen at hovedtyngden av ferdselsårene innen friluftslivet også skal gå i disse områdene.

I prosjektfase 2a ble skiltede og merkede stier og løyper med grunneieravtaler komplettert i [Statens kartverks nasjonale kartportal Norgeskart](#)

Også dette kartlaget er å finne på kommunens interne kartportal for saksbehandlere. Den vil bli bearbeidet videre, og lagt ut på kommunens åpne kartportal som ledd i dette planarbeidet. Kartfestede skiltede stier og løyper danner det praktiske fundamentet for innværende siste

prosjektfase 2b. Foreliggende dokument er Modum kommunes planforslag for nåværende og framtidige Friluftslivets ferdselsårer.

På nasjonalt nivå var det lagt opp til en 5-årig plan for gjennomføring. Denne femårsperioden utløp i løpet av 2023. Ved utgangen av fjoråret vedtok Miljødirektoratet en forlengelse av prosjektet ut inneværende år. Viken fylkeskommune, nå i form av Buskerud, Akershus og Østfold fylkeskommuner arbeider i tillegg med fase 1 og 2 for *regionale* friluftsområder med *regionale* ferdselsruter.

En annen viktig nasjonal føring for det foreliggende planarbeidet er Regjeringens *Handlingsplan for Universell utforming: Bærekraft og like muligheter – et universelt utformet Norge (2021 – 2025)*. Denne handlingsplanen inneholder et eget kapittel om friluftsliv. Her er Regjeringens målsettingen at *så mange som mulig utøver friluftsliv jevnlig. Friluftsliv bidrar til økt livskvalitet og bedre folkehelse. Universelt utformede omgivelser er av vesentlig betydning* i dette arbeidet. Regjeringen prioriterer *friluftsliv i nærmiljøet slik at alle skal kunne være fysisk aktive og oppleve naturen, også i hverdagen*. Dette er en handlingsplan som er utarbeidet i forhold til Stortingsmelding om Friluftslivet.

Ved planoppstart etterlyste Modums politikere spesifikt tilrettelegging av friluftslivets ferdselsårer for universell utforming ved behandlingen Hovedutvalg for teknisk og miljø den 24.5.23, sak 20/23. Tiltak utformet eller egnet for dette har følgelig blitt spesielt vektlagt i arbeidet.

Statens Kartverk har utarbeidet en spesiell kartleggingsmetodikk for turveier. Resultatet av denne kartleggingen foreligger som eget kartlag for tilgjengelighet i Norgeskart. I Modum finner vi de fleste turrutene egnet for funksjonshemmede i Vikersund, men det finnes også en turvei egnet for handicappede i Geithus og Åmot. Men spesielt kartet over de fleste universelt tilgjengelige turrutene i Vikersund er gammelt og ikke oppdatert. Det er følgelig ikke vist til dette kartlaget i planen, men det er målsatt en oppdatering av kartlaget i Norgeskart.no i planens handlingsplan.

DEFINISJONER OG MÅLSETTING

Hva ligger det i begrepet Friluftslivets ferdselsårer? Begrepet omfatter i utgangspunktet følgende:

Definisjoner

Friluftsliv defineres som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse, jfr. Stortingsmelding 18 (2015-16) *Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet*.

Ferdselsårer: Ferdselsårer er traseer for ferdsel som er synlige i terrenget i den sesongen som er aktuell for bruk, og leder for ferdsel på vann og breer.

Ulike typer ferdselsårer:

- **Sti** er et tydelig, smalt og sammenhengende tråkk i terrenget som har oppstått gjennom bruk eller aktiv tilrettelegging.
- **Turvei** er en opparbeidet sammenhengende ferdselsåre med jamt og fast toppdekke i minst 1.2 meters bredde
- **Led** er ferdselsåre på vann og breer
- **Løyper** er ferdselsårer på snødekt mark som jevnlig blir tråkket eller preparert eller som blir jevnlig merket eller kvistet som traseer for vinterferdsel

Turruter er skiltede og merkede traseer for ferdsel i den sesongen som er aktuell for bruk. Det skilles mellom tre hovedkategorier av turruter, hovedruter, forgreningsruter og materuter, jfr.

Merkehåndboka.no. HOVEDRUTER er i denne planens *kart og tabeller* benevnt med STOR SKRIFT, mens materuter og forgreningsruter er angitt med liten skrift. *Turruter nærmere boligfeltet enn 500 meter* er i denne planens *tabeller* angitt med *kursiv skrift*.

Målepunkt: Attraktive **målpunkter** på en ferdselsåre som motiverer for bruken av denne. I planens *tabeller* er de angitt med **fet skrift**.

Turforslag er en anbefalt tur. Turforslag inngår ikke hverken i planene for friluftslivets ferdselsårer eller i det offentlige kartgrunnlaget. Kilder til turforslag kan angis i planene for friluftslivets ferdselsårer.

Miljødirektoratets veileder M-1292 Plan for friluftslivets ferdselsårer gir premissene for hvordan en slik plan skal utformes. Her fremgår det at *prosjektet skal identifisere, ivareta og utvikle friluftslivets ferdselsårer for å sikre et attraktivt tilbud til befolkningen med tanke på folkehelse, livskvalitet, bolyst og reiseliv*. En utarbeidet plan skal bidra til å systematisere, konkretisere og effektivisere dette arbeidet.

Alle kommuner skal i starten av hver kommunestyreperiode utarbeide en *Kommunal planstrategi*. Denne skal blant annet klarlegge hvilke kommunale planer som skal utarbeides for planperioden. *I kommunens gjeldende planstrategi er Plan for friluftslivets ferdselsårer innarbeidet i planprogrammet*, i tråd med målsettingene i Stortingsmelding 18 2015 – 16, Friluftsliv, natur som kilde til helse og livskvalitet.

Modum kommunes **Kommuneplanens samfunnsdel 2023 – 2032** har følgende mål for fremming av ferdsel i friluftsområder:

- *Fremme aktivt tilgang til nærturområder for å øke attraktiviteten. Boligfelt i Modum bør ikke ligge lenger enn 500 meter fra registrert verdifullt friluftsområde eller et sammenhengende sti/turveinett fram til dette.*
- *Tar vare på naturmangfold, økosystemer, friluftsområder og landskap gjennom bærekraftig bruk og vern. ○ Har tilgang til gode friområder og rekreasjonsarealer der folk bor*

Første og siste målsetting er fulgt opp med følgende i kommuneplanens samfunnsdels arealstrategi:

- *Boligfelt samt offentlige og allmenntilgjengelige institusjoner for barn og ungdom, skal sikres tilgang til områder registrert som nærturterreng eller større tilrettelagte turområder. Turveinett mot disse skal avklares gjennom reguleringsplan og i den kommende Temaplan for friluftslivets ferdselsårer, jfr. Kommunal planstrategi. ○ Følge opp prioriteringene i kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet. Utarbeide temaplan for friluftslivets ferdselsårer og følge opp kommuneplanens arealdels bestemmelser om byggeforbud i strandsonen*

Temaplan for Friluftslivets ferdselsårer må ha resultatmål som viser etterprøvbare dimensjoner i forhold til de overordnede hovedmålene som er satt i kommuneplanens samfunnsdel. Følgende resultatmål skal kunne påvise i hvilken grad kommuneplanens samfunnsdel med tilhørende arealstrategis hovedmål for denne planen har blitt nådd i løpet av planperioden:

- A. Skiløyper tilsvarende dagens 10 meter og fotruter tilsvarende dagens 15 meter pr. innbygger**
- B. Alle sykkelruter er skiltet etter Vegvesenets skiltstandard på offentlig vei og etter Merkehåndboka forøvrig**
- C. Universelt tilrettelagte turveier tilsvarende 0.8 meter pr. innbygger med parkeringsplasser ved startpunktene**
- D. Viktige regionale stier med attraktive målpunkter tilknyttet kommunens tettsteder**
- E. Viktige regionale løyper med attraktive målpunkter og parkeringsplasser ved startpunktene**

Modum kommune har fem tettstedssentre. Disse er Sysle, Vikersund, Geithus, Åmot Øst og Åmot Vest. Disse sentrene er nærmere definert i Kommuneplanens samfunnsdels arealstrategi. Disse opprinnelige tettstedskjernene med sin tilknyttede boligbebyggelse er følgelig også utgangspunktet for tilretteleggingen av friluftslivets ferdselsårer sine resultatmål.

AVGRENSING OG HOVEDINTENSJONER

Statens kartverk er en viktig premissleverandør for prosjektets to siste faser. Etter gjennomført prosjektfase 2a kan nå merkede stier og løyper sees innen temaet Friluftsliv på Norgeskart.no. Stiene er lagt inn av kommunen, av Den norske Turistforenings avdelinger av Drammen og Omegn og Ringerike, av Åmot og omegn Fiskeforening og av Modum kommune. Alle skiløyper og resterende skiltede og merkede stier har blitt lagt inn av kommunen.

DNT Drammen og omegn har lagt inn sine sykkelruter i Finnemarka. Statens Vegvesen har lagt inn sykkelruta Rallarvegen, nasjonal Sykkelrute 4, som blant annet går igjennom Modum i Norgeskart. Kommunen har lagt inn definerte sykkelruter på offentlig vei med forsvarlig blandet trafikk. De resterende deler av Modums sykkelnett på offentlig vei er å finne på både kommunens og Vegvesenets kartportaler. I denne planen skal alle disse turrutene gjennomgås, eventuelt påbygges, tas ut, og nye ruter kan foreslås i henhold til prosjektet siste fase 2b.

En annen viktig aktør innen friluftslivets ferdselsårer er Kulturdepartementet med deres spillemidler som forvaltes av Norsk Tipping. De oppfordrer sterkt til investeringer innen Norges største fritidsaktivitet, som er friluftsliv. De setter også krav til at friluftslivsanlegg i form av stier, løyper og turveier ved ferdigstilling skal være kartfestet i Norgeskart.no.

I Modum kommune blir en del temporære skiløyper preparert på dyrka mark. Disse løypene går fra bygda og inn mot våre større friluftsområder i snørike vintre. I henhold til Statens kartverks definisjon er det mulig å ta inn disse som definerte Friluftslivets ferdselsårer. Dette kan for så vidt også stemme med Kommuneplanens samfunnsdels intensjoner om målsatt nærhet til ferdselsruter til friluftsområder. Men dette er intensjoner. *Målsettingen* i vår egen kommuneplans samfunnsdel er mer presis. Her skal det være nærhet til *friluftsområde, turvei eller tursti inn imot disse*, ikke bare en *temporær* skiløype.

Temporære skiløyper har ikke blitt lagt inn i Norgeskart, og de framkommer med det heller ikke av foreliggende plan. Norgeskart vil fort gi forventninger om en fast løype. En slik løype vil være vanskelig å skilte. En slik løype vil også hyppig kunne skifte trase., avhengig av dyrkingsveksten.

Informasjon om løypekjøringsstatus kommer fram på andre kartportaler, som Skisporet.no. Her gis det informasjon om hvor lenge siden det har blitt kjørt løyper, anbefalt smøring med mer. Det settes ikke like store forventninger til dette kartverket om løypenes nøyaktige plassering. Det tilrås likevel på generell basis å legge temporære løyper på dyrka mark i samråd med grunneier, med kommunal informasjon om disse lagt inn på Skisporet.no. Denne nettsiden er også tilgjengelig via kommunens kartportal

«Labbeløyper» har dukket opp som ønsker/forventninger/krav mange steder. Dette langt på vei for å unngå at folk går i skiløypene og ødelegger dem. Men det er ingen generell allemannsrett å gå til fots i skiløyper. De er ikke anlagt for gangferdsel, men for ferdsel på ski. I henhold til Friluftslovens § 11 skal ferdselen skje *hensynsfullt*, jfr. planens innledende avsnitt. Allmenheten har i utgangspunktet rett til hensynsfull ikke-motorisert ferdsel i friluftslivets ferdselsårer. Man *kan* til en viss grad både sykle og «labbe» i løyper på oversiktige strekninger på skareføre hvor det ikke settes fot- eller sykkelspor i løypene. I løyper i friluftsområder under tregrensa vil en slik ferdsel i hovedsak være teori. I tett befolkede bynære strøk anlegges labbeløyper, mens fatbikeløyper vel primært er å finne på fjellets turistdestinasjoner. Modum kan pr. dato tilby gangvei på Furumo vinterstid.

Det finnes et betydelig sykkelrutenett i Modum kommune, anlagt av Statens Vegvesen, Viken fylkeskommune, Modum kommune, Veilaget Gamle Hallingdalsvei og DNT Drammen og omegn. Sykkelnettet ser ut til å være til dels bra i bruk. Men det er lite promotert, og det er stemoderlig både kartfestet og skiltet. Denne delen av arbeidet med sykkelnettet i Modum kommune blir med det prioritert også i denne Plan for Friluftslivets ferdselsårer.

I Modum driftes pr. dato like i underkant av 10 meter løype pr. person. Stier og turveier utgjør enda mere, nesten 15 meter pr. person. Til sammenlikning så kjører Skiforeningen løyper i Oslomarka tilsvarende knappe 2 meter pr. person. Øvre Eiker, som det samarbeides om løypenettet med, har likevel et tilsvarende antall meter løype pr. person. Fjellkommuner kan nok skilte med et større sti- og løypenett. I disse kommunene utgjør dette en del av næringsvirksomheten. Denne typen kommuner har også større naturarealer. I Modum kommune har vi nå kommet opp i en befolkningstetthet på 35 pr. km². Dette er en del i norsk sammenheng. Modum kommunes betydelig gang- og sykkelrutenettet. I tillegg finnes det mange tilgjengelige mindre trafikkerte bygde- og skogsbilveier.

Ferdsl i form av padling med kano og kajakk er også friluftslivsmessig ferdsel. Her er det flere rutemuligheter i Modum. Men korte padleruter krever ikke de store investeringene. I denne første generasjons Plan for friluftslivets ferdselsårer prioriterer Modum kommune kun kartlegging av egnede steder for utsetting av kano og kajakk i Norgeskart.no. Klatring kommer i samme kategori. Men her er det også sparsomt med attraksjoner i Modum.

Det er viktig at friluftslivets ferdselsårer har målpunkter i form av hytter, utsiktstårn, toaletter, gapahuker og badeplasser og broer/underganger. De kan fort bli ferdselsårens største attraksjoner, men også deres største investeringstiltak. Målpunkter og systematikk for friluftslivets ferdselsårer er i dette planarbeidet i henhold til Miljødirektoratets veileder M-1292. Denne planens fysiske avgrensning vedrørende faste anlegg har med det blitt:

- ✚ *Gi oversikt og status for eksisterende stier, fotruter og skiløyper i og inn imot friluftsområder, og behov for nye stier og skiløyper som tilkomster til disse*
- ✚ *Avklare skiltingsbehov for eksisterende sykkelruter på private skogsbilveier med stitilknytninger*
- ✚ *Komplettere kartfestede sykkelruter på offentlige veier og skiltingsbehovet for disse*
- ✚ *Angi eksisterende og behov for nye universelt tilgjengelige turveier og friluftslivsanlegg*
- ✚ *Angi viktige målpunkter som parkeringsplasser, hytter, gapahuker, utsiktspunkter, hvileplasser, badeplasser, informasjonstavler med mer langs de respektive ferdselsrutene og behov for supplering av disse e og andre investeringsbehov*

De faste ferdselsårene skal også driftes. Dette må være med i bildet dersom planen skal bli praktisk og helhetlig. Denne planen må derfor også evaluere dagens oppgavefordeling ved anleggelse og drift. Kommunen gjør i dag en stor innsats ved drift av skiløyper. Men kommunalt mannskap er lite egnet til drift av skiløyper i helger, å kjøre små løypesløyfer på bygda til stadighet, og å rydde løyper langt til skogs i en travel sommersesong med oppfølging av mange og store grøntarealer. Forhåpentligvis er det interesse for å følge opp det forholdsvis omfattende turrutenettet som finnes i kommunen av flere ulike brukere av disse. Følgende punkter i driften av friluftslivets ferdselsårer bør følgelig vurderes:

- ✚ *Økt inkludering av relevante lokale veiforeninger, lokale idrettslag jeger- og fiskeforeninger og større velforeninger til rydding og preparering av løyper og stier.*

Økt inkludering av foreningslivet i arbeidet med friluftslivets ferdselsårer forventes videre å gi en bonus i økt bruk, økt verdi og økt opplevelse.

Økt inkludering av foreningslivet vil innebære nye utfordringer både for kommunen grunneiere og foreningslivet. Gode gjensidige avtaler og god kommunikasjon partene imellom er nøkkelfaktorer

her. Både velforeninger, veiforeninger og idrettslag foreslås i større grad enn før trukket inn i arbeidet med friluftslivets ferdselsårer. Reviderte og nye stier og løyper hvor andre parter enn kommunen foreslås ansvarlige betyr ikke nødvendigvis at de får ansvaret alene. Hvilket ansvar de bør ha skal kunne avklares i avtaler mellom forening, grunneier og kommunen. Det er preparering av løyper, kanskje først og fremst i og inn imot helger, rydding merking og oppsetting av skilt som det først og fremst er behov for. Kommunen kan fortsatt veilede i arbeidet med søknad om spillemidler, tilby skilt og plakater og delvis løypekjøring.

Planen har ikke målsatt en altomfattende skiltplan. Modum kommune deltok i Gjensidigestiftelsens skiltprosjekt, og mange skilt er på plass i våre stier og løyper. Men kommunen har målsatt komplettering av skilt for alle stier og løyper som vi har ansvar for, og for kommunens sykkelrutenett i Handlingsplanen. I arbeidet med søknader til sparebankstiftelsen, spillemidler og liknende vil kommunen følge opp med å etterspørre og eventuelt veilede om skiltplan for disse enkelttiltakene.

Planens praktiske mål har vært å avdekke hvor det er mest behov for standardheving, hvem som bør involveres i dette arbeidet, og hvor det er størst behov for å supplere eller legge om nettet av ferdselsårer framover. Plan for friluftslivets ferdselsårer omfatter hele Modum kommune.

PROSJEKTORGANISASJON OG PROSESS

I henhold til nasjonale føringer i Stortingsmelding om friluftslivet har hovedutfordringen med å lage en plan for dette blitt gitt til kommunene. Men det forutsettes samarbeid med kommunens øvrige aktører i dette arbeidet.

Vedrørende utøvende aktører for skilting og merking av stier så er kommunens to interkommunale turistforeninger, DNT Drammen og omegn og DNT Ringerike de to største. Men Åmot og omegn fiskeforening, Vikersund Fiske og Østre Åmot Vel er i tillegg tre svært nyttige lokale aktører på området i tillegg til kommunen selv.

Kommunen gjør sin største innsats innen friluftslivets ferdselsårer og dets målpunkter med tilrettelegging av badeplasser, bestilling, utforming og oppsetting av skilt for alle typer av friluftslivets ferdselsårer, bygging av turveier, gang- og sykkelveier og brede fortau for gående og syklister, og preparering av skiløyper. Noen idrettslag og «løypelag» preparerer skiløyper i samarbeid med kommunen, og en velforening rydder skiløyper

Det har blitt lagt opp til en representasjon av de mest aktive utøvende foreningene vedrørende Friluftslivets ferdselsårer i en referansegruppe for planarbeidet. Kommunen tar utfordringen med å være kjernen i planarbeidet ved å lede og være sekretariat, utarbeide planforslag og fatte vedtak. Det har blitt opprettet en intern arbeidsgruppe, hvor Fylkeskommunen også inviteres med. Kommunedirektørens ledergruppe er styringsgruppe for arbeidet Dette gir følgende prosjektorganisasjon:

Styringsgruppe:
Kommunedirektørens ledergruppe

Arbeidsgruppe:

Teknisk etat: Areal- Landbruks- og miljøavd. v/Fagansvarlig skogbruk - prosjektansvarlig
« « « v/Prosjektleder
Kommunalteknisk avdeling ved v/Fagansvarlig Park
Kulturetaten: v/fagleder for anleggstiltak innen idrett og friluftsliv
Fylkeskommunen: v/Rådgiver i friluftsliv

Referansegruppe: Dagens mest aktive organisasjoner innen tilrettelegging for friluftsliv i Modum:

DNT Drammen og omegn
DNT Ringerike
Østre Åmot Vel
Modum O-lag
Vikersund Vel
Åmot og omegn fiskeforening
Vikersund fiske

Fagansvarlig skogbruk er pr. dato også leder av Simostranda Idrettsforening, og er med det også representant for denne foreningen.

Arbeidsgruppa og Referansegruppa møtes ved punktene som er angitt i framdriftsplanen. I tillegg er det arrangert et møte med aktivt involverte grunneiere i form av bomveiforeninger med sykkel- og /eller løypekjøringsavtaler.

Økonomi

Fylkeskommunen har bevilget kr 80 000 til prosjektets fase 2. Kr 30 000 ble bevilget til supplerende kartfesting av Friluftslivets ferdselsårer i Norgeskart, prosjektfase 2a. Kr 50 000 ble bevilget til foreliggende planarbeid. Disse «Stimuleringsmidlene har sin basis i både statlige og fylkeskommunale grunnbevilgninger. Øvrige midler til prosjektet har sin basis i kommunal bevilgning og egeninnsats. Det vil ikke bli søkt om midler fra den lokale Sparebankstiftelsen til dette planarbeidet. Sparebankstiftelsen har imidlertid etterlyst en slik plan. Kommunen vil søke om spillemidler og om midler fra Sparebankstiftelsen til enkelttiltak i denne planen som kommunen har ansvaret for. Vi vil oppfordre lag og foreninger til å gjøre det samme.

Medvirkning

Oppstart har blitt annonsert og omtalt på kommunens nettside. Basis her har vært en kort omtale av planen og dens intensjoner, med en henvisning til Norgeskart hvor Modums kartlagte ferdselsårer for friluftslivet er å finne.

Etter behandling i Kommunedirektørens ledergruppe sendes planen på høring til alle referansegruppens medlemmer, idrettslag med organisert utendørsidrett og øvrige aktuelle foreninger som er tilsluttet Friluftslivets Fellesorganisasjon. Dette er organisasjoner som kan innvilges spillemidler med arbeid tilknyttet friluftslivets ferdselsårer. Aktuelle veiforeninger Modum skogeierlag og Modums største velforeninger, som også i planen blir foreslått som aktører innen Friluftslivets ferdselsårer blir også tilskrevet. Planforslaget vil bli gjennomgått i et eget møte med de mest aktuelle grunneierveiforeninger og Modum skogeierlag, og i et eget møte med planens referansegruppe i høringsperioden.

Medlemmer av planens arbeids- og referansegruppe har deltatt aktivt i arbeidet. Det samme gjelder kommunens administrative ledergruppe, som har styrt arbeidet administrativt. Planarbeidet har blitt klarert politisk gjennom styringsdokumenter og vedtak.

Planstatus og bruksverdi

Plan for Friluftslivets ferdselsårer er en førstegenerasjons temaplan. Status skal til enhver tid kartfestes i den nasjonale kartbasen Norgeskart.no til informasjon og bruk. Status for Friluftslivets ferdselsårer blir med det effektivt oppdatert og brukstilgjengelig.

På sikt bør denne planen bli en del av en kommende Kommunedelplan for idrett- og friluftsliv. Denne har i dag tittelen Kommunedelplan for Idrett og fysisk aktivitet. Denne planen bør få et videre omfang, til også å omfatte en systematikk i arbeidet med friluftslivets ferdselsårer med målpunkter. Dette for blant annet i større grad å kunne trekke veksler på spillemidler og donasjoner fra stiftelser, og organisasjoners aktivitet og bruk av stier, løyper, turveier og sykkelruter.

En større og mer systematisk aktivitet fra kommunen og organisasjoner med lavterskeltilbudet friluftslivets ferdselsårer forventes å gi en forbedret folkehelse, økt opplevelse og attraktivitet og bedre naturivaretagelse.

Status og framdriftsplan

Planens prosjektbeskrivelse ble vedtatt i henhold til mottatt bevilgning fra Fylkeskommunen. Den ble avertert i lokalavisa Bygdeposten. Referansegruppens medlemmer ble tilskrevet og prosjektbeskrivelsen ble lagt ut på kommunens nettside med mulighet for merknader og innspill.

Oppstartmøte har blitt avholdt med arbeids- og referansegruppen. Det ble utarbeidet referat fra møtet, og et skjema for detaljert status for de enkeltes stier og løypers utbedringsbehov ble sendt ut. Det var imidlertid få foreninger som maktet å gi noen detaljert status for sitt sti- eller løypenet. Utsendte skjemaer kan imidlertid fylles ut ved eventuelle kommende søknader om økonomisk støtte. Tidsplanen om vedtak innen første halvår 2024 forventes fortsatt å kunne holdes:

År	Tidspunkt Periode	Behandling	Administrativt ansvarlig Behandling
2023	Mai	Oppstart av planarbeid Politisk behandling	Rådgiver arealplan Teknisk hovedutvalg Hovedutvalg for kultur
	Juni	Annonsering på nettside og tilskrivning av Fylkeskommune og aktive organisasjoner Innen friluftsliv	Prosjektleder Konstituerende møter i arbeids- og referansegruppe
	Oktober	Presentasjon og drøfting av forslag til tiltak	Prosjektansvarlig Møte i arbeidsgruppe og referansegruppe

	November	Gjennomgang av konsept til planforslag	Prosjektleder Arbeidsgruppe
	Desember	Gjennomgang av planforslag for utsendelse til høring	Prosjektansvarlig Arbeidsgruppe
2024	Februar	Gjennomgang av planforslag til høring	Prosjektleder Styringsgruppe Grunneierforeninger
	Mars/April	Utsendelse av planforslag til høring, utlegging på nettside, møter med sentrale aktører	Prosjektansvarlig Prosjektleder Grunneierforeninger Referansegruppe
	Mai	Tilrådding av kommunedelplan for Friluftslivets ferdselsårer	Prosjektansvarlig Prosjektleder, Hovedutvalgene for Teknisk og kultur
	Juni	Planvedtak Ferdigstilling og utsendelse av plan	Prosjektleder Kommunestyret

FRILUFTSLIVETS FERDSELSÅRER I MODUM

Plan for friluftslivets ferdselsårer bygger på kunnskapen om identifiserte og verdsatte friluftsområder i Modum, utarbeidet av kommunen i henhold til Miljødirektoratets veileder M98. Områdene kan sees som egne kartlag på Miljødirektoratets Naturbase. Det finnes også som eget internt kartlag på kommunens kartportal, til anvendelse for kommunens ansatte.

Dagens ferdselsruter for friluftslivet i Modum går for størstedelen i høyt verdsatte friluftsområder. Disse ligger stort sett i landbruks- natur- og friluftsområder i henhold til plan- og bygningsloven. Stisystemet sommerstid har et betydelig innslag av skogsbilveier, traktorveier og gamle hesteveier. Det er et mindre behov for rydding og merking på disse delene av turrutene som ikke er sti. Endelig har kommunen fått etablert enkelte turveier/promenadeveier.

Enkelte skiløyper kan gå på skogsbilveier hvor det ikke foregår skogsdrift vinterstid. Brorparten av skiløypene går likevel i egne ryddete traseer i terrenget. Noen få av disse har felles trase med fotrutene. Stort sett er det behov for breiere løypetraseer enn stitraseer. Skiløypetraseer fungerer også godt på relativt våte myrer. Her kan også ryddebehovet for denne typen brede traseene være overkommelig.

Temporære skiløyper på dyrka mark er som tidligere nevnt stort sett ikke med i planen. Hele løypenettet på Simostranda er likevel med, samt hele løypenettet tilknyttet Breivikmarka. Dette er de mest brukte løypene på dyrka mark i Modum, og de går begge delvis i friluftsområder. Krøderbanen er ikke noe friluftsområde, og løypa på Krøderbanen er følgelig ikke med i regnestykket. Kommunen har for tiden under utsjekk grunneieravtalene for eksisterende merkede og skiltede løyper og stier i Modum kommunes utmarksområder.

Modum kommune har et relativt omfattende sykkelrutenett. Men særlig skiltingen av disse på og langs offentlig vei er foreløpig altfor sporadisk. Planen har lagt en del arbeid i å trekke opp linjene for en adskillig bedre skilting av sykkelrutene i Modum.

Kommunens to viktigste større sammenhengende tilrettelagte friluftsområder av regional karakter er Finnemarka og Holleia. I disse to områdene finnes også kommunens eneste sammenhengende interkommunale stinett. I Finnemarka finnes kommunens eneste interkommunale løypenett. Finnemarka har også fått etablert interkommunale sykkelruter.

Kommunens mest verdifulle og brukte stier og turveier går i Modums strandområder, langs Drammensvassdraget, etter Tyriffjorden, Bergsjø og Drammenselva. Dette er friluftsområder som er tilgjengelige for nærliggende bebyggelse. Planen legger spesielt opp til en bedre og sikrere bruk og tilknytning mot bebyggelsen fra disse traseene. Basis for disse sentrale ferdselsårene er hovedturruta «Modum på langs». Denne stien har også forbindelse mot Modums mest sentrale større nærfriluftsområde som er Furumo/Brunes. Siste sti av noen lengde som bør nevnes går over Skuterudåsen, som en gjenoppliving av ferdselsruta mellom Blaafarværkets gamle produksjonsanlegg og deres gruver.

Kommunens permanente skiløypenett utenom Finnemarka og Holleia har en større spredning enn sti- og turveinettet. Det permanente skiløypenettet har også gjennomgående en større avstand til bebyggelsen enn stinettet. Dette er naturlig klimamessig sett, utifra snøikkerhet. Skiløypenettet i kommunens lavland har i flere tilfeller tilknytning mot enkelte idrettsklubbers idrettsanlegg. Det finnes lysløyper tilknyttet klubblokale i Bingen, Simostranda og på Holemoen ved Syste.

Kommunens Plan for friluftslivets ferdselsårer skal gi en oversikt over stier, løyper turveier og sykkelruter i Modum, og gi føringer for hvordan dette i best mulig grad er en verdi for befolkningen i forhold til ivaretagelse og videre utvikling. Planen er ikke primært en turguide. Følgende informasjonsmaterieill anbefales som turinformasjon for friluftsliv i Modum:

Turguider for Modum kommune

Ut på Tur i Modum, turbok, Hans Petter Eriksen/Modum kommune

Turkart Modum, Modum kommune

Sykel- og turkart Finnemarka, DNT Drammen og omegn

Ut.no nettsted, Den Norske Turistforening

Skisporet.no oppdatert skiløypeinformasjon

På kartene framstår alle verneområdene med dus skravur, mens statlige friluftsområder framstår med sterk horisontal skravur.

Teksten utenom tabeller og kart beskriver i korte trekk ruter med målpunkter. I denne teksten framstår *forslag til nye tiltak* med *kursiv skrift* i dette kapittelet. Planens vedlegg 2 utdyper med kart og beskrivelser forslagene til disse nye turrutene. De er gjennomgående forslag til sammenknytninger av eksisterende ruter eller nye avstikkere til nærliggende målpunkter. De samme tiltakene framkommer i planens handlingsplan.

Finnemarka – fra Finske rugbråter til skogsdrift, friluftsliv- og verneområde

Geologisk sett er Finnemarka et størknet vulkansk magmakammer i Oslofeltet, hvor berggrunnen i hovedsak er hard granitt i de indre delene, hvor også de mest høytliggende toppene ligger.

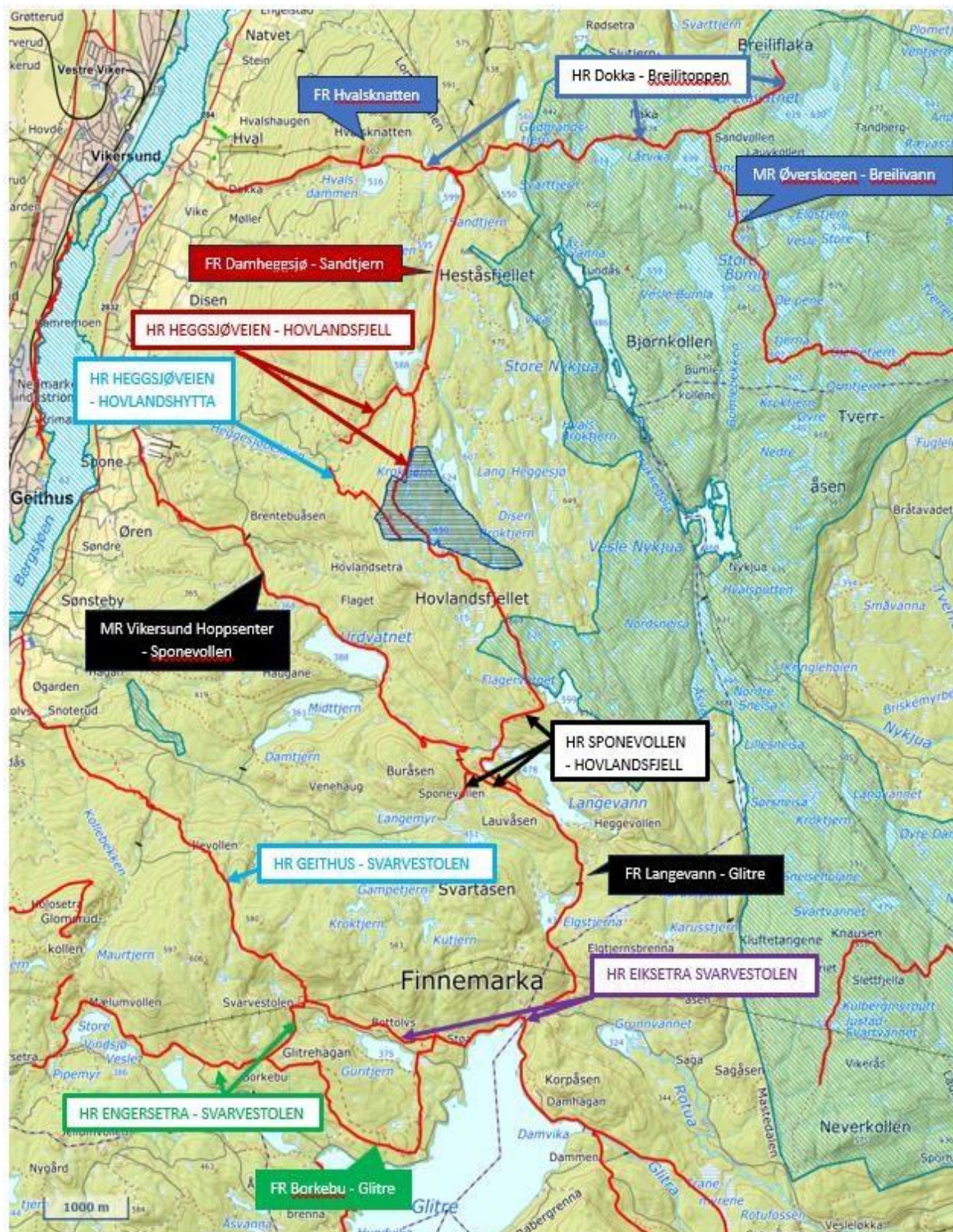
Stinett

Breilitoppen er blant Finnemarkas høyeste topper, på DNT Drammen og omegns hovedrute i nord, fra Dokka ved Vikersund. Hvalsknatten, med god utsikt mot Vikersund kan nås som er ei lita forgreningsrute fra denne hovedruta. *Denne kan forlenges til den nærliggende toppen Hvalsvarden.* Breilitoppen kan også nås fra ei materute fra Øverskogen i Lier. Sommerstid har Finnemarka flere fine idylliske vann som målpunkter. Det mest spesielle er nok danseplassen ved Lårvikvannet langs den nordre fotruta. Her ligger også Breilivann. Sentralt i Finnemarka ligger Finnemarka barskogvernomsråde, som både den nevnte materuta og hovedruta går igjennom. Det er også flere interessante registrerte naturområder i Finnemarka. De fleste av disse er bekkekløfter som ligger i oppstigningen til Finnemarka. Statskog har ei fin lita allment tilgjengelig overnattingskoie i Finnemarka barskogvernomsråde, Lunnaashytta. Dette målpunktet ligger nær hovedruta mot Breilitoppen og dennes forgreningsrute fra Øverskogen.

Lunnaashytta; foto: Morten Eken

Forklaring til kartillustrasjon: HR = HovedRute, FR= ForgreningsRute, MR = MateRute

Tekst- og omrammingsfarge i hovedrutens tekstboks samsvarer med bunnfargen i tekstboksene til dens forgrenings- og materuter. Statlig sikret friluftsområde framstår med vannrett skravur, naturvernområder framstår med skråskravur.

Hovlandsfjell er nok det mest sentrale målpunktet i Modums Finnemark. *Utsiktstårnet her har behov for rehabilitering.* Det kan nås fra parkeringsplassene ved Heggjøveien i vest og

Sponevollen i sør. Fra vannet Damheggsjø går det ei rute nordover til Sandvann, som knytter sammen Finnemarkas nordre rute med ruta mot Hovlandsfjell vedfa Heggsnøveien. Denne ruta passerer Heståsfjell i nedkant. Heståsfjell er et flott utsiktspunkt nær DNT Drammen og omegns rutenett i Finnemarka. *Det går en sti opp til fjellkammen fra forgreningsruta mot Sandtjern. Rydding, skilting og merking av en ekstra forgreningsrute, foreslås som nytt tiltak, jfr vedlegg 2.*

Hovlandsfjell er et statlig sikret friluftsområde. DNT Drammen og omegn ferdigstiller i disse dager sin nye Hovlandshytte med tilhørende rute, som også har Hovlandsvarden som sin hovedattraksjon. *En direkte rute til Hovlandsfjell foreslås i form av en forlengelse av denne ruta til Hovlandsfjell.*

Utsiktstårnet på Glomsrudkollen; foto: Hilde Roland

Finnemarka har sitt navn etter innvandring av finner fra midtre Finland på 1600-tallet. Den gang var det opprinnelig en intern forflytning innen Sverige, men noen av finnene vandret videre inn i Norge. Finnemarka er det nest vestligste området for denne innvandringen. Svenske og norske skoger var attraktive for finnenes driftsform, som var svedjebruk. DNT Drammen og omegns overnattingshytte Svarvestolen i den sørlige delen av Finnemarka er en opprinnelig finneplass. Den er målpunkt for tre av hovedrutene i søndre Finnemarka, fra parkeringsplassene ved Engersetra og Eiksetra, og fra Geithus. Fra Geithus følger ruta nettopp «gamle Finnevei», den gamle ferdselsveien mot Svarvestolen, som tidligere var ei grend med flere finneplasser. Både Borkebu og Glitre er også gamle finneplasser, og interessante målpunkter på forgreningsruta mellom hovedrutene til Svarvestolen fra Engersetra og Eiksetra. Hovedruta fra Engersetra har også en forgreningsrute til *utsiktstårnet på Glomsrudkollen*. Dette tårnet er et gammelt fastmerkepunkt for landmåling. Det er det ikke behov for lenger, *og tårnet har behov for rehabilitering til sin nye funksjon*. Vindsjøene er fine vann som målpunkter i dette området. Det samme må sies om drikkevannskilden Glitre.

DNT Drammen sitt stinett i Modums finnemark har en lengde på cirka 6 mil:

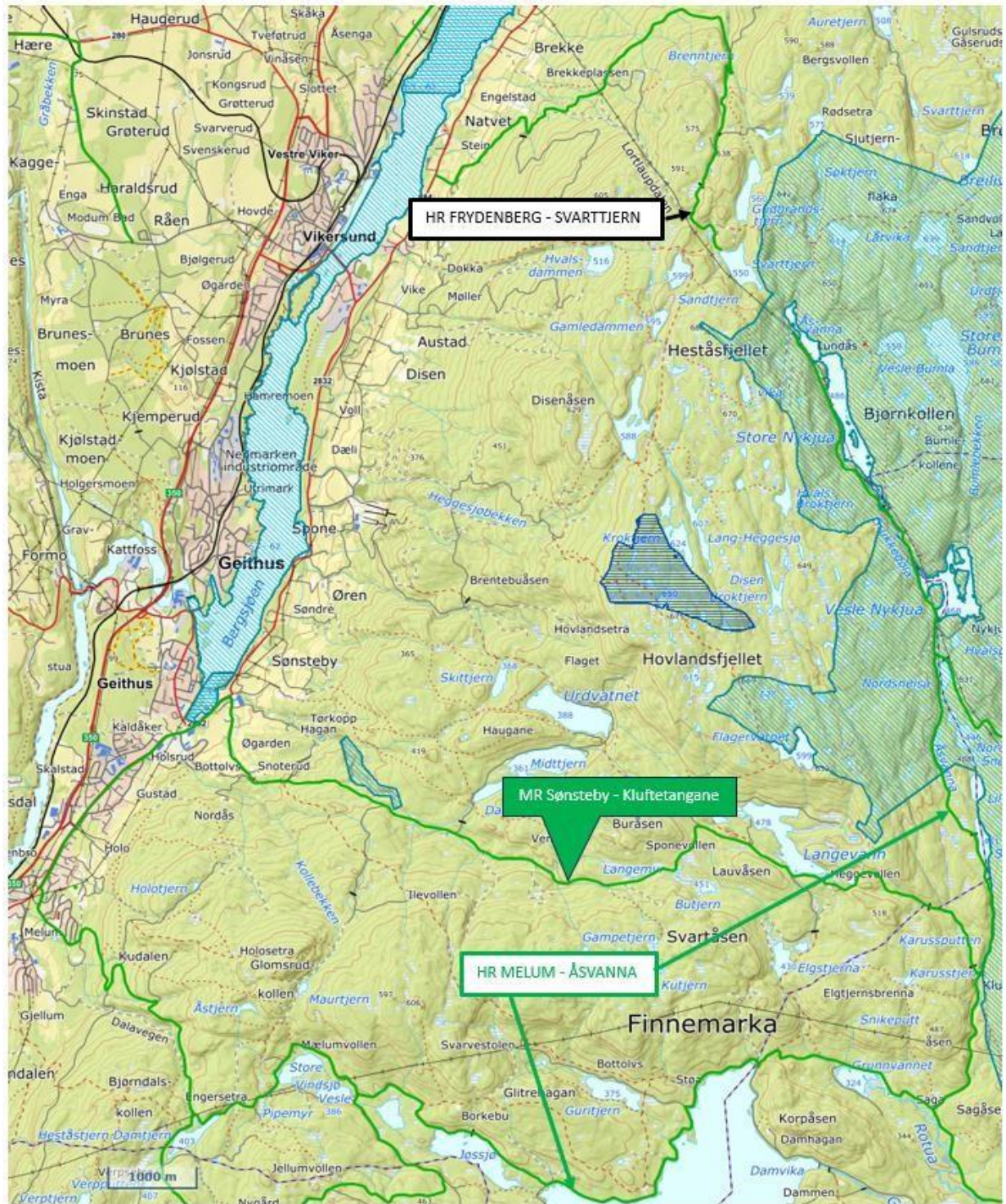
Rutenavn og målpunkt	Lengde i kilometer	Vanskelighetsgrad	Tilretteleggingsgrad	Målpunkt type	Veiforening	Vedlikeholdsansvarlig	Nytt/ekstra vedlikeholdsansvar
DOKKA - BREILITOPPEN	8.2	Middels	Liten	Utsiktspunkt Turbok	Breiliveien	DNT Drammen og omegn	
Hvalsdammen				Turbok		DNT Drammen og omegn	
Lårvika				Gammel danseplass			
Hvalsknatten	0.2	Middels	Liten	Utsiktspunkt		DNT Drammen og omegn	Forlengelse til Hvalsvarden
Lunnaashytta				Koie for overnatting		Lunåshyttas venner	
Øverskogen - Breilivann	10.2	Enkel	Liten	Vann		DNT Drammen og omegn	
	18.6						
HEGGSJØVEIEN - HOVLANDSFJELL	4	Middels	Stor	Turbok Utsiktstårn	Heggsjøveien	DNT Drammen/Modum kommune	Rehabilitering av utsiktstårn
Damheggsjø - Sandtjern	2.6	Enkel	Liten	Vann			
Heståsfjellet	Ny forgr.srute			Utsiktspunkt			DNT Drammen og omegn
	6.6						
HEGGSJØVEIEN - HOVLANDSHYTTA	1.4	Enkel	Stor	Koie for overnatting	Heggsjøveien	DNT Drammen og omegn	Forlengelse til Hovlandsfell
SPONEVOLLEN - HOVLANDSFJELL	3.8	Enkel	Middels	Utsiktstårn	Elgtjersveien	DNT Drammen og omegn	
Sponevollen - Glitre	3.9	Enkel	Liten	Vann	Elgtjersveien	DNT Drammen og omegn	
Vikersund hoppsenter - Sponevollen	6.9	Middels	Liten	Setervoll		DNT Drammen og omegn	
	14.6						
GEITHUS - SVARVESTOLEN	6.3	Krevende	Stor	Koie for overnatting		DNT Drammen og omegn	
ENGERSETRA – SVARVESTOLEN	4.7	Middels	Middels	Koie for overnatting	Damtjersveien	DNT Drammen og omegn	
Store Vindsjø – Glomsrusdkollen	1	Middels	Stor	Utsiktstårn Turbok	Jøssjøveien	DNT Drammen og omegn	Rehabilitering av utsiktstårn
Borkebu - Glitre	3.9	Middels	Middels	Gamle finneplasser		DNT Drammen og omegn	
	9.8						
EIKSETRA - SVARVESTOLEN	3	Enkel	Middels	Koie for overnatting		DNT Drammen og omegn	
SUM	60.3						

Sykkelruter

DNT Drammen har skiltet sykkelruter i Finnemarka. I Modum utgjør disse nærmere 5 mil, nesten like langt som sti eller løypenettet. Det er stort sett eksisterende skogsbilveier som er skiltet pluss en stiovergang mellom to ulike skogsbilveinett.

Sykkellruta lengst nord starter ved Frydenberg i Vikersund og følger Breiliveien og deretter Svartvannsveien fram til Svartvann. Like før Svartvann krysses stien til Breilitoppen. Denne ruta kan med det fungere som en sykkelmaterute til denne stien og dens mål. Sykkellrutene sør i Finnemarka kan også ha disse funksjonene mot stinettet, men kan i tillegg kobles mot gjennomgående sykkelruter østover og sørover i Finnemarka, jfr. DNT Drammen og omegns nyutgitte sykkelkart over Finnemarka.

Forklaring til kartillustrasjon: HR = HovedRute, FR= ForgreningsRute, MR = MateRute

Tekst- og omrammingsfarge i hovedrutens tekstboks samsvarer med bunnfargen i tekstboksene til dens forgrenings- og materuter. Statlig sikret friluftsområde framstår med vannrett skravor, naturvernområder framstår med skrårskravor.

Rutenavn og målpunkt	Lengde i kilometer	Vanskelig hetsgrad	Tilrette leggingsgrd	Målpunkt type	Veiforening	Vedlikeholds ansvarlig	Merknad
FRYDENBERG - SVARTTJERN	10	Middels	Liten	Vann	Breiliveien Svarttjersveien	DNT Drammen og omegn	Ansvarlig for skilting
MÆLUM - ÅSVANNA	26.7	Middels	Liten	Vann	Damtjersveien m.fl.	DNT Drammen og omegn	Ansvarlig for skilting
Sønsteby - Kluffetangane	11.3	Middels	Liten		Elgtjersveien m.fl.	DNT Drammen og omegn	Ansvarlig for skilting
SUM	48						

Skiøyper

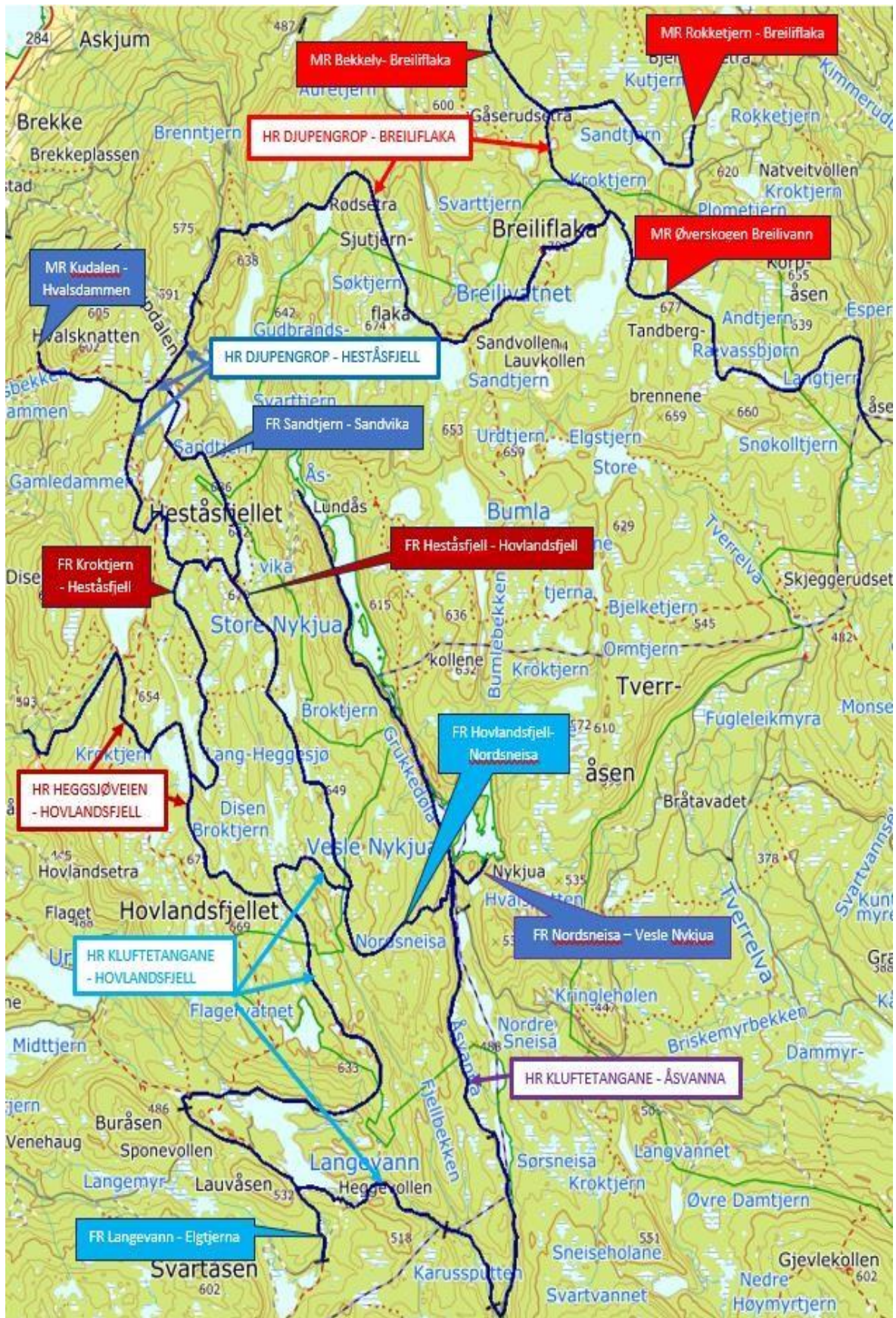
Både stier og sykkelruter inn i Finnemarka starter fra bebyggelse i både Vikersund, Geithus og Åmot. Men det er ikke like lett å få dette til for skiløyper. En ting er mer stabile snøforhold i høyden. Men med sin vulkanske opprinnelse i form av stivnet hard magma, så huser oppstigningen til Finnemarka både verdifulle naturlige bekkekløfter, en alpinbakke og verdens største hoppbakke. Terrenget er bratt. Man blir med det henvist til skogsbilveier med parkeringsplasser for turadkomst vinterstid i Finnemarka.

Breilivannet vinterstid; foto: Morten Eken

Forklaring til kartillustrasjon: HR = HovedRute, FR= FogreningsRute, MR = MateRoute

Tekst- og omrammingsfarge i hovedrutens tekstboks samsvarer med bunnfargen i tekstboksene til dens fogrenings- og materuter

Målpunktene i Finnemarka vinterstid er mye av de samme som sommerstid. Vann angitt som dette på sommerstiene er stort sett også angitt som dette vinterstid, selv om idyllen da har en annen karakter. Begge DNT Drammen og omegns hytter, Svarvestolen og Hovlandshytta ligger ved løypenettet. Løypa lengst nord i Finnemarka er lettest tilgjengelig fra parkeringsplassen Djupengrop. Det har kommet til enighet om denne hovedrutas løypetrase gjennom Finnemarka barskogvernområde over Breilitoppen og Breiliflaka. På materuta til denne hovedruta, fra Brennåsveien i Lier ligger det imidlertid ei serveringshytte vinterstid. Breilihytta ligger ved Breilivann, like nedenfor Breilitoppen og Breiliflaka, med servering i helgene vinterstid.

I den midtre delen av Finnemarka går skiløypene over kammen/ryggen på Heståsfjell. Vinterstid kan derfor dette utsiktspunktet nås. Skiløypene når også toppen av det sentrale målpunktet Hovlandsfjell.

Fjelltoppene i sør, Glomsrudkollen og Bjørndalskollen nås ikke pr. løypenett vinterstid. Men det er mulig å ta løypetraser lenger østover i sør, mot vannene Flagervann, Nordsneisa store og lille Nykjua og Åsvanna. Finnemarka tilbyr også omtrent 6 mil med ferdselsruter for friluftslivet/løyper vinterstid

I Finnemarkas sørvestre del rydder Østre Åmot Vel skiløyper, mens skiløyper prepareres av både Modum, Lier og Øvre Eiker kommuner etter nærmere avtaler. Før de sistnevnte får lagt inn sine skiløypenett er det foreløpig noe vanskelig å få fram et helhetlig løypekart med målpunkter for denne delen av Finnemarka. Men løypene er lagt inn i Norgeskart.no. Tabell over løypene som Østre Åmot Vel rydder framgår av tabellen over løyper i tabellen under ferdsel i Modums bygdelandskap.

Rutenavn og målpunkt	Lengde i kilometer	Vanskelig hetsgrad	Tilrette leggingsgrad	Målpunkt type	Veiforening	Vedlikeholds ansvarlige	Nytt/ekstra vedlikeholdsansvar
DJUPENGROP - BREILIFLAKA	8	Middels	Middels	Utsiktspunkt Turbok på Breilitoppen	Breiliveien Djupengropveien	Modum kommune/ Breilitoppen Løypelag	Rydding og merking
Bekkely - Breiliflaka	1.1	Enkel	Middels	“	Kroklaupveien Breiliveien	Modum k. Breilitoppen LL	Rydding og merking
Rokketjern - Breiliflaka	2.1	Enkel	Middels	“	Rokketjernveien Breiliveien	Modum k. Breilitoppen LL	Rydding og merking
Brennåsveien - Breilihytta	5.1	Enkel	Middels	Serveringshytte ved Breilivann	Brennåsveien	Øst-Modum Grendelag	
	16.3						
DJUPENGROP - HESTÅSFJELL	3.1	Middels	Middels	Utsiktspunkt	Breiliveien	Modum kommune/ Breilitoppen løypelag	Rydding og merking
Sandtjern - Sandvika	2.4	Enkel	Liten			Midum k. Breilitoppen LL	«
Kudalen - Hvalsdammen	1.2	Enkel	Enkel			Modum k. Breilitoppen LL	«
	6.7						

HEGGSJØVEIEN - HOVLANDSFJELL	5.3	Middels	Stor	Utsiktstårn Turbok	Heggsjøveien	Modum kommune/ Hovlands- Heståsfjell løypelag	Rydding og merking
Hovlandshytta Kroktjern - Heståsfjell	2.5	Middels	Middels	Koie for overnatting Utsiktspunkt		DNT Drammen og omegn Modum kommune/ Hovlands- Heståsfjell løypelag	Rydding og merking
Heståsfjell - Hovlandsfjell	4.0	Krevende	Middels	Utsiktspunkt		Modum k. Hovlands/Hestås fjell LL	Rydding og merking
	11.8						
KLUFTETANGANE HOVLANDSFJELL	10.3	Krevende	Middels	Utsiktstårn Turbok	Elgtjernsveien	Modum kommune/ Hovlands- Heståsfjell løypelag	Rydding og merking
Flagervann - Elgtjerna	0.8	Enkel	Middels	Tjern		Modum k. Hovlands/Hestås Fjell LL	Rydding og merking
Hovlandsfjell - Nordsneisa	2	Krevende	Enkel	Tjern		Modum k. Hovlands/Hestås Fjell LL	Rydding og merking
	13.1						
KLUFTETANGANE - ÅSVANNA	8	Enkel	Middels	Tjern		Lier kommune	
Nordsneisa – Vesle Nykjua	0.5 8.5	Enkel	Middels	Tjern		Lier kommune	

SUM 56.4

Holleia – fra seterdrift til tiurrike, skogsdrift og friluftsområde

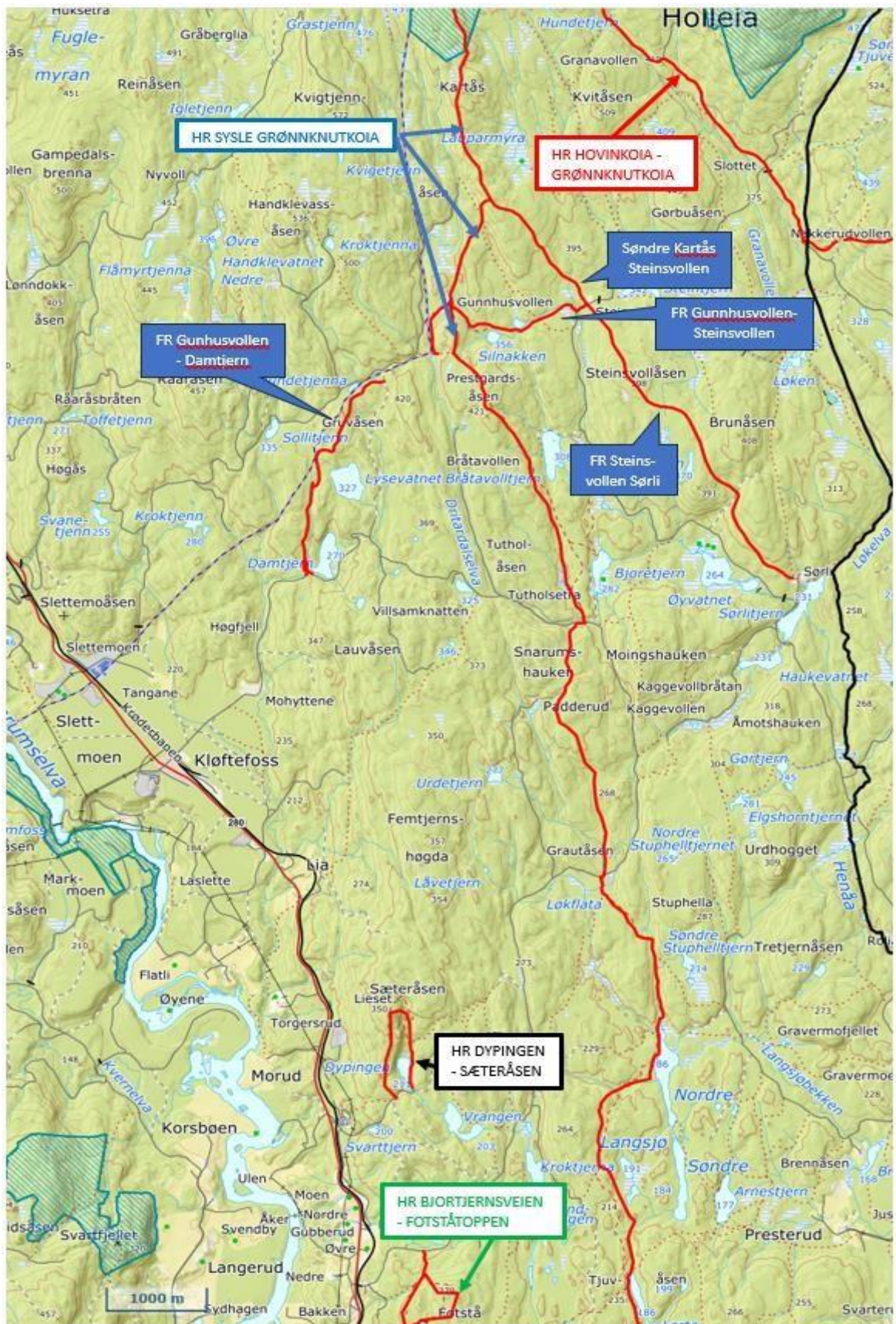
Skogsområdet Holleia strekker seg nordover fra Vikersund og østover fra Sysle og Snarum, og videre nordvestover inn i nabokommunene Krødsherad og Ringerike. Berggrunnen her er grunnfjell, og av mye eldre opprinnelse enn i Finnemarka. Berggrunnen her består likevel også her av varmebehandlede bergarter etter vulkansk aktivitet. I nord har disse bergartene sedimentær opprinnelse, de er avsatt i vann. I sør har de mer vulkansk opprinnelse, fra en vulkansk avsmelting i siste fase, av hardere næringsfattige bergarter, først og fremst gneis. Dette gir et mer nærings- og kalkrikt jordsmonn i nord, med flere verdifulle naturtyper, og mye setringsaktivitet i tidligere tider. I sør er jordsmonnet mer sparsomt, og vegetasjonen mindre variert. Modums gamle setre ligger derfor langt nord i Holleia. Lange ferdselsruter innover i Holleia fra sør er med det av gammel dato.

Steinsvollen I

Holleia; foto: Morten Eken

Forklaring til kartillustrasjon: HR = HovedRute, FR= ForgreningsRute, MR = MateRute
 Tekst- og omrammingsfarge i hovedrutens tekstboks samsvarer med bunnfargen i tekstboksene til dens forgrenings- og materuter.
 Naturvernområder framstår med skråskravur.

Stinett

Det er først og fremst DNT Ringerike som rydder, merker og skilter turrutenettet i Holleia. Grunnet gammel seteraktivitet fra gårdsbruk i Modum så strekker Modum kommune seg langt nord i Holleia. Turistforeningen har fra tettstedet Sysle en lang hovedferdselsåre/rute i nordlig retning fram til deres Grønnknutkoie, som så vidt ligger på Ringerikssiden av kommunegrensen. En av Ruta går videre fra dette grensepunktet en kilometers vei inn til Turistforeningens overnattingshytte Grønnknutkoia i Krødsherad. Hovedruta passerer setra Gunnhusvollen, og har her forgreningsruter til Steinsvollen, og herfra videre til gårdsbruket Sørli. En annen forgreningsrute går fra Gunnhusvollen forbi Hesjevollen til Damtjern ved Kløftefoss. Hovedruta har også ei blåmeket materute fra Snarum. Endelig har DNT Ringerike en annen hovedrute gjennom Modum fra DNT-hytta Hovinkoia i Ringerike. Det er denne ruta som går til Grønnknuten, som er en av Holleias beste utsiktspunkter. Ruta går fra denne toppen, som ligger på grensa mellom Modum og Ringerike, videre fram til Grønnknutkoia.

Bratt

kleiv med seterpreget navn på Seterveien til Abelone, foto: Øystein Lid Larsen

Modum O-lag har blåmerket «Seterveien til Abelone» fra Haugerud skytebane like nord for Vikersund. Denne ruta er spesielt godt merket og ikke minst skiltet med mange av de eldre navnene som ble brukt på veien. Abelone er klubbhytta til Modum orienteringslag, og ingen seter. Men den ligger på den gamle seterveien til setrene lenger nord i Holleia. Denne følger i hovedsak skiløypa, men den går også i egen trase i noen fortrinnsvis bratte partier, jf. Vedlegg 2. *Med en forlengelse kan den fungere som ei materute for Turistfotrenings hovedrute til Grønnknutkoia. Enkleste metode er å blåmerke skiløypa vestover fra Abelone til denne hovedruta. Et bedre historisk alternativ er en forlengelse av selve den gamle seterveien fram til Sørli, hvor den vil kunne møte ei forgreningsrute hit fra DNT sin hovedrute til Grønnknutkoia.*

Modum kommune har merket et par mindre rundturer til fots i Holleia, til toppene Sæteråsen og til Fotståtoppen. Dette er begge fine utsiktspunkter. På Sæteråsen er det bygget et utsiktstårn. Dette ble ikke bygget for utsiktens skyld, men som et fastmerke i kartleggingsammenheng. Med dagens bruk av satelitter i kartlegging og oppmåling er det ikke lenger behov for denne bruken. *Det betyr ert krav til rehabilitering i legden som utsiktstårn i friluftslivssammenheng.*

Rasteplass ved Dypingen nordvest i Modumholleia; foto: Hilde Roland

Kommunens to små ruter i Snarumholleia kan med fordel knyttes sammen til et mer sammenhengende «nett», som en lengere tur, fra nord til sør, og tilbake. Kommunens sti mot Fotståtoppen går ifra Bjortjernsveien. Her går det også en sti nordover til den gamle gruveveien fra Morud bruk. Stien foreslås merket, jtr. vedlegg 2.

Fra den lille veien Olavsbyberga på Snarum eksisterer det en sti som treffer kommunens merkede sti mot Fotståtoppen. Merking av stien helt ned til Olavsbyberga kan med fordel gjenopptas, jfr. vedlegg 2.

Merket og skiltet stinettet i Holleia har i dag en lengde på cirka 4.5 mil:

Rutenavn og målpunkt	Lengde i kilometer	Vanskelig hetsgrad	Tilrette leggingsgrd	Målpunkt type	Veiforening	Vedlikeholds ansvarlig	Nytt/ekstra vedlikeholdsansvar
SYSLE - GRØNNKNUTKOIA	20	Middels	Middels	Koie for overnatting	Sysletjersveien	DNT Ringerike	
Gunnhusvollen - Steinsvollen	1.6	Enkel	Liten	Setervoller	Bjortjersveien	DNT Ringerike	
Steinsvollen - Kartås	1.5	Enkel			Steinsvollveien	DNT Ringerike	
Gunnhusvollen - Damtjern	3.4	Enkel	Liten	Tjern	Kløftefossveien		
Steinsvollen - Sørli	3.9	Enkel	Liten	Gårdsbruk	Sørliveien	DNT Ringerike	
Stormyr - Grunna	3.3	Enkel	Liten		Skytebaneveien	DNT Ringerike	
	33.9						
HOVINKOIA - GRØNNKNUTKOIA	1.5	Middels	Liten	Koier for overnatting		DNT Ringerike	
SETERVEIEN TIL ABELONE	4	Enkel	Middels		Flannumsveien	Modum O-lag	
Abelone – Langsjø/Sørli	Ny materute Grønnknuten						DNT Ringerike/ Modum O-lag
BJORTJERSVEIEN - FOTSTÅTOPPEN	2.7	Enkel	Liten	Utsiktspunkt	Bjortjersveien	Modum kommune	
Olavsbyberga - Fotståtopen	Ny materute						Modum kommune
DYPINGEN - SÆTERÅSEN	2.9	Middels	Stor	Utsiktstårn Turbok		Modum kommune	Rehabilitering av utsiktstårn
Brortjersveien - Dypingen	Ny materute				Bjortjersveien		Modum kommune

SUM 45

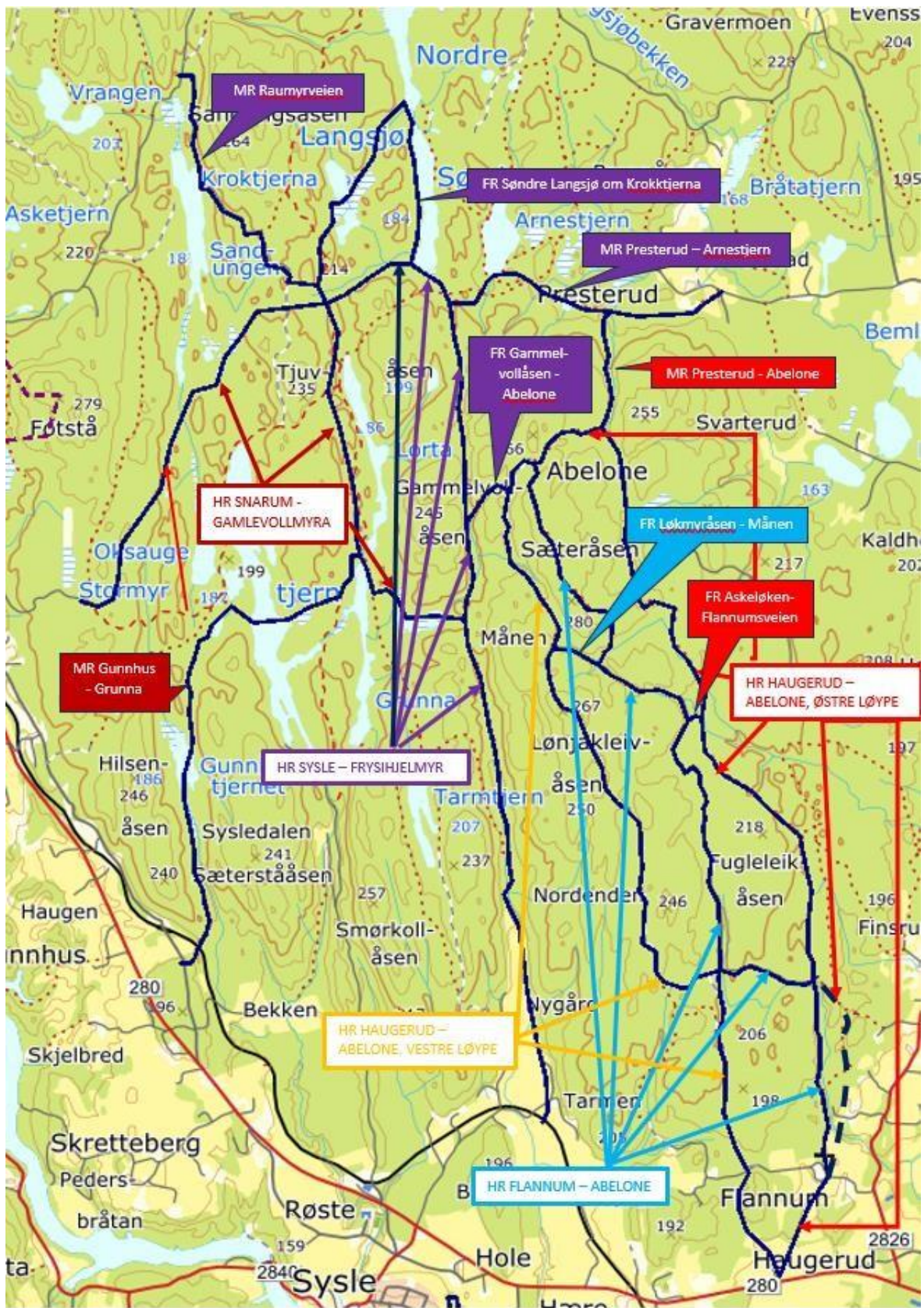
Skiløyper

Bergartene i Holleia er eldre enn i Finnemarka, og landskapet er med det mer forvitret og erodert. Landskapet i Holleia er derfor mer ensartet enn i Finnemarka, og de landskapsmessige målpunktene blir færre. Men selv om bergartene er gamle så utgjør de det likevel en del av Oslofeltet. Holleia sank også ned, i likhet med landskapet østenfor som en del av Oslofeltet. Holleia har med det blitt et relativt lavtliggende og snøfattig utmarksområde. Men med en slik karakter så er det i snørike vintre populært å gå direkte inn i Holleia på ski fra Modums nordligste tettsteder, som er Vikersund og Sysle. Men løypenettet i Modums del av Holleia er begrenset, og vintersesongen kan bli kort.

Modum Orienteringslags hytte Abelone er det altoverskyggende målet for Modumholleias skiløpere. Dette er en serveringshytte vinterstid. Det er også Modum Orienteringslag som preparerer Holleias skiløypenett.

Holleia har mange vann som skiløypene går opp imot, som Langsjø og Grunna. Flere av navnene i Holleia har en historikk etter de lange setervandringene. Løypepunktet Frysijhelmyr er ett av dem, som kanskje ikke gir den innbydende klangen som et målpunkt(!)

Forklaring til kartillustrasjon: HR = HovedRute, FR= ForgreningsRute, MR = MateRute

Tekst- og omrammingsfarge i hovedrutens tekstboks samsvarer med bunnfargen i tekstboksene til dens forgrenings- og materuter

Selv om Holleia gjennomgående er en lavtliggende utmark, så stiger terrenget en del i de nordlige delene. Massivet fra Grønnknuten, som det likevel ikke går skiløype til, og et stykke nordover kalles

Høgholleia. Dette er vel noe av grunnen til at skiøypenettet i Ringeriksdelen av Holleia er større enn det er i Modums del av Holleia. I Ringerike kjører flere idrettsklubber sine egne løypenett, og noen av dem er knyttet sammen. *Modums løypenett i Holleia foreslås knyttet sammen med løypenettet i Ringerike, jfr. vedlegg 2*

Nevnes må også *lysløypa på Drolsum*, som ligger et par kilometer øst for Holleias løypenett like ved RV 350. Denne prepareres jevnlig av Modum kommune. *Tidligere var denne forbundet med Holleias løypenett. Denne er det nok fortsatt mulig å revitalisere, jfr. vedlegg 2*

Rutenavn og målpunkt	Lengde i kilometer	Vanskelig hetsgrad	Tilrette leggingsgrad	Målpunkt type	Veiforening	Vedlikeholds ansvarlig	Nytt/utvidet vedlikeholdsansvar
HAUGERUD – ABELONE, ØSTRE LØYPE	6,5	Enkel	Middels	Serverings hytte	Flannumsveien	Modum O-lag	
Askeløken - Flannumsveien	0,1	Enkel	Middels		Flannumsveien	Modum O-lag	
Presterud - Abelone	1.5	Enkel	Middels	Serverings hytte	Flannumsveien	Modum O-lag	
Drolsum - Askeløken	Rehabilit. materute?						Drolsum Idrettsforening
	8.1						
FLANNUM - ABELONE	6.3	Middels	Middels	Serverings hytte	Flannumsveien	Modum O-lag	
Løkmyråsen - Månen	0.3	Enkel	Middels		Flannumsveien	Modum O-lag	
	6.6						
HAUGERUD – ABELONE VESTRE LØYPE	6,1	Middels	Middels	Serverings hytte	Flannumsveien	Modum O-lag	
SYSLE – FRYSIHJELMYR	6.2	Enkel	Liten	Vann	Tarmtjersveien	Modum O-lag	
Gammelvollåsen - Abelone	0.4	Enkel	Middels	Vann	Tarmtjersveien	Modum O-lag	
Søndre Langsjø - Frysijhelmyr	2.5	Enkel	Liten		Tarmtjersveien	Modum O-lag	
Raumyrveien	1.9	Enkel	Liten		Bjørtjersveien Raumyrveien	Modum O-lag	
Presterud - Arnestjern	3	Enkel	Middels				
Langsjø - Gravermoen - Fugleleikåsen	Forgr.rute Ringerike?				Gravermoeien Langsjøveien		Modum O-lag IF Tyristubben
	11						
SNARUM - GAMMELVOLLMYRA	5.2	Enkel	Liten		Skytterbane veien	Modum O-lag	
Gunnhus - Grunna	3,5	Enkel	Liten	Vann		Modum O-lag	
	8.7						
SUM	43.5						

Det prepareres nærmere 5 mil totalt med skiløyper i Holleia i en normal vinter. Det er ikke skiltet sykkelruter i noen del av Holleia, heller ikke i Ringerike eller i Krødsherad kommune.

Ferdsel i Modums bygdelandskap

Modum er Buskeruds nest største jordbrukskommune målt i areal. 10 prosent av Modums areal er dyrka mark. Det er mye i norsk sammenheng. Noen merkede stier har man likevel fått til i og ut fra dette jordbrukslandskapet.

Stinett

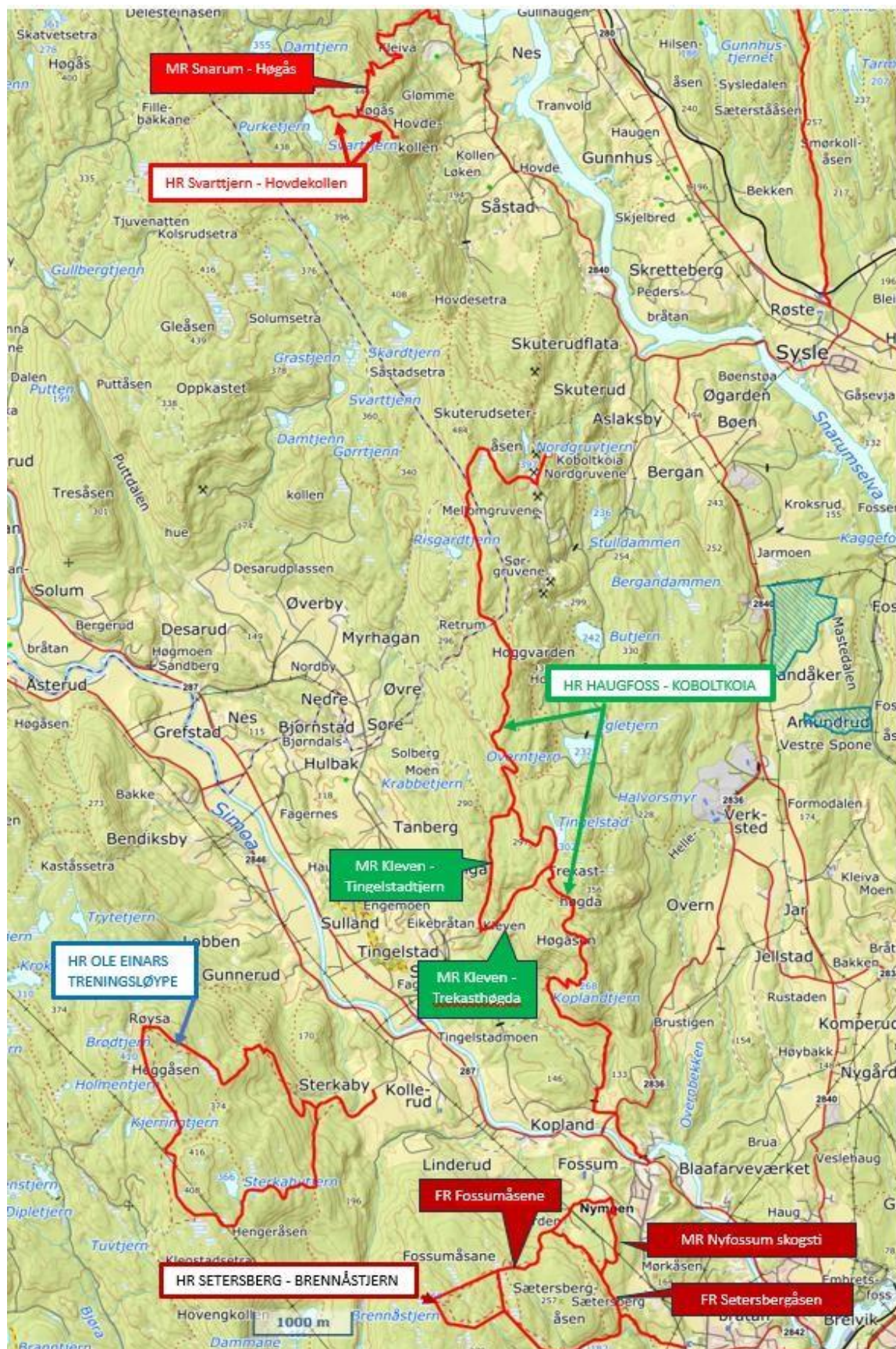
Kommunen har sammen med «Hovdekollens venner» skiltet en sti opp til Hovdekollen like vest for Snarum. Hovdekollen har flott utsikt, og det har nylig blitt satt opp en flott gapahuk her. Oppgangen fra Snarum følger for størstedelen en gammel skogshestevei, som har blitt definert som ei materute. Hovedruta mot selve kollen er skiltet fra en større parkeringsplass ved Svartvann, Her følges først traktorvei, så sti mot Hovdekollen.

I siste halvdel av 1700-tallet og i begynnelsen av 1800-tallet var Norges største Modums eksportbedrift Modum Blaafarveværk. Herfra utspant det seg flere ferdselsårer. En av dem har blitt gjenopplivet. DNT Drammen og omegn har nylig satt opp Koboltkoia på Gruvåsen, og merket og skiltet ferdselsveien herifra til Blaafarveværkets produksjonsanlegg som lå ved Haugfossen. Midtveis på ruta har Simostranda Idrettslag merket og skiltet et par materuter opp til denne hovedruta fra Kleven gård. Blaafarveverket har også skiltet og merket kulturstier i området mellom Nordgruvene og sørgruvene mot Haugfosstien og til toppen Hoggvarden. Dette arbeidet pågår fortsatt.

Utsikt fra Koboltkoia nordover mot Tyrifjorden og Modums bygdelandskap; foto: Øystein Lid Larsen

Forklaring til kartillustrasjon: HR = HovedRute, FR= ForgreningsRute, MR = MateRute
 Tekst- og omrammingsfarge i hovedrutens tekstboks samsvarer med bunnfargen i tekstboksene til dens forgrenings- og materuter.
 Naturvernområder framstår med skrårkravur.

Det Norske Skogselskap har laget en skogsti som går ut fra villaen Nyfossum, som var

Blaafarveværkets nye direktørbolig. Fra denne stien kommer man videre inn på hovedstien rundt Setersbergåsen som ved sin lengste utstrekning når fram til Brennåstjern.

En kjent skikkelse i Norges og Modums idrettsmiljø er skiskytteren Ole Einar Bjørndalen. Han hadde sin oppvekst på Simostranda ved Simoa. Hans hovedtreningsrute på østsiden av dalføret finnes nå skiltet og merket fra gården Stekabye opp til Røysa av hans idrettsforening Simostranda IL. Høyeste punktet på ruta er utsiktspunktet Røysa. Dette er også høyeste punkt for turruta til naboidrettslaget Bingen Ballklubb i Bingselvas dalføre. De to turrutene satt sammen utgjør i dag en spennig turrute mellom de to dalførene. Stiene utra skogsbilveiene fra Moløkka idrettsanlegg er framstilt på kartet for skiløypene i Bingen. Bingen ballklubb har også merkede stier opp til toppene av Skibrekåsen, Vestbyvarden og Murfjellåsen.

Det finnes til sammen cirka 5 mil med merkede stier i Modums bygdelanskap. I dette regnestykket er ikke «løypene» på Furumo medregnet, de framstår i tilknytning til ferdseien langs Modums vassdrag.

Rute- og målpunktnavn	Lengde i kilometer	Vanskelig hetsgrad	Tilrette leggingsgrad	Målpunkt type	Veiforening	Vedlikeholds ansvar	Nytt/ekstra vedlikeholdsansvar
SVARTJERN - HOVDEKOLLEN	1.1	Enkel	Stor	Utsiktspunkt gapahuk, turbok	Svarttjernsveien	Modum kommune/Hovd ekollens venner	Hovdekollens venner
Snarum - Høgås	2.5	Middels	Liten			Modum kommune	Hovdekollens venner
	3.6						
HAUGFOSS - KOBOLTKOIA	12.1	Krevende	Stor	Koie for overnatting	Malmveien	DNT Drammen og omegn	
Hoggvarden				Utsiktspunkt		Blaafarveværket	
Skuterudseteråsen				«		-	
Skuterudsetra - Koldrudsetra	Rehabiliterer forgr.rute						DNT Drammen og omegn
Kleven - Trekasthøgda	1.1	Enkel	Liten	Utsiktspunkt Turbok		Modum kommune	Simostranda IL
Kleven - Tingelstadtjern	1.4	Enkel	Liten	Tjern		Modum kommune	Simostranda IL
	14.6						
SETERSBERG - BRENNÅSTJERN	4.9	Enkel	Liten	Tjern Turbok		Modum kommune	Haugfoss IL
Setersberg	0.5	Enkel	Liten			Modum kommune	Haugfoss IL
Fossumåsene	0.4	Enkel	Liten			"	Haugfoss IL
Nyfoss sum skogsti	2.7	Enkel	Svært stor	Skogsti gapahuk		Modum skogeierlag	
	7.5						
STEKABYE - RØYSA	11.2	Middels	Liten	Utsiktspunkt Turbok		Simostranda IL	
MORTENSTJERN Bakkesetra	7	Enkel	Enkel	Vann Turbok		Bingen Ballklubb	

Mortenstjernveien - Kraft "Linna"	1.5	Krevende		Utsiktspunkt Turbok		Bingen Ballklubb	
Storedalen Skibrekåsen	5 13.5	Middels		2 topper Turbok		Bingen Ballklubb	

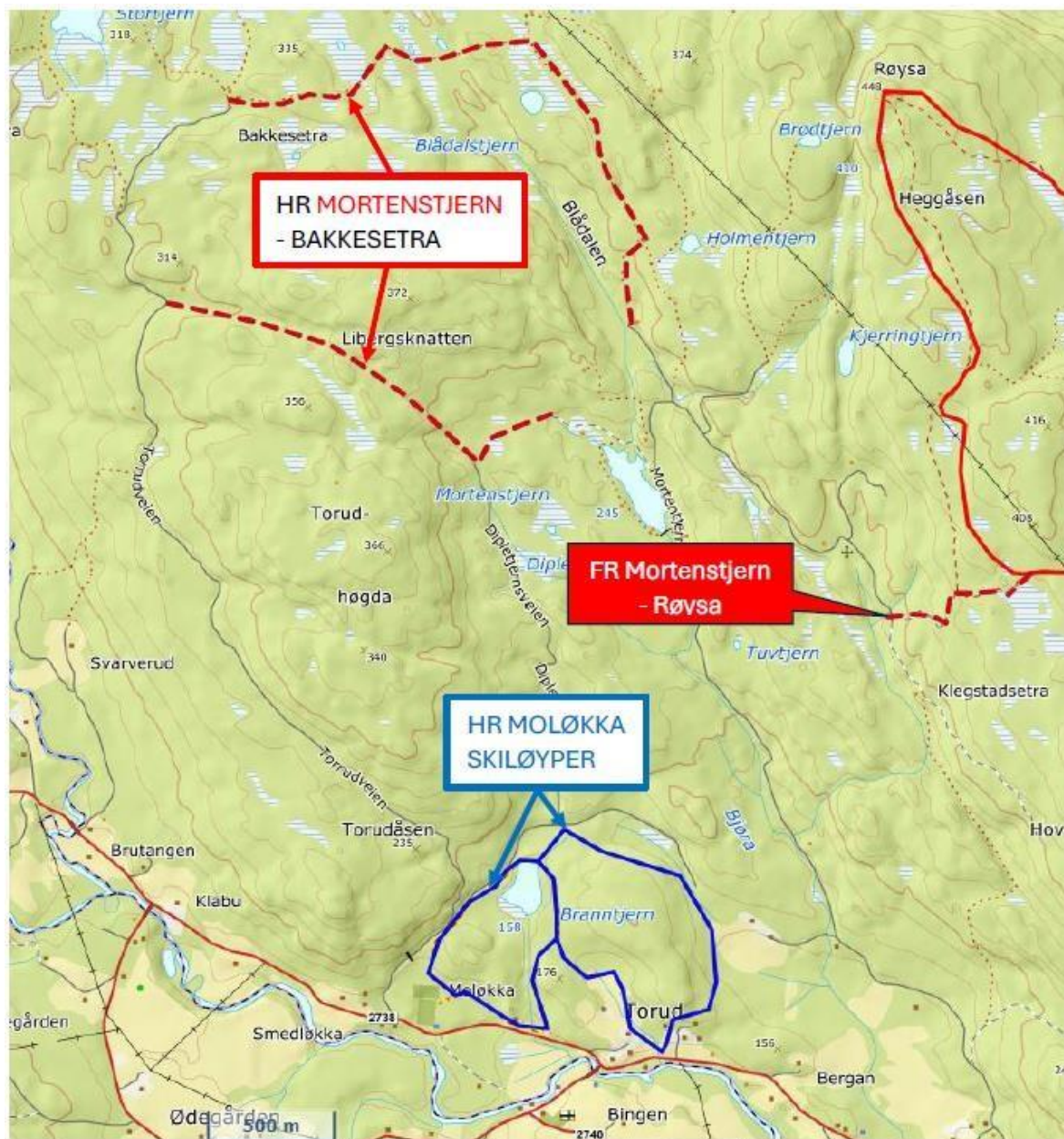
SUM 50.4

Skiløyper

Modums bygdelandskap innehar også skiløyper. Drolsums lysløype er allerede nevnt i forbindelse med sin tidligere forbindelse mot Holleias løypenett som materute til østre hovedrute til Abelone. Lengst vest i Modum ligger Bingen Ballklubbs idrettsanlegg. Dette er omsluttet av et par skiløyper, på kartet avmerket med blå hel linje, hvorav den vestre sløyfa også er ei lysløype. *Bingen Ballklubb har målsatt å lyssette også den østre løyfesløyfa som lysløype.*

På kartet framstår i tillegg Bingen ballklubb sine merkede turstier fra skogsbilveiene ut fra idrettsanlegget mot henholdsvis Bakkesetra og Røysa. Sistnevnte går via Ole Einars treningsløype mot den samme Røysa, jfr. tilsvarende avsnitt og tabell om denne hovedfotruta. På kartet er stiene avmerket med stiplet rød linje. Det er mulig å gå fra Simostranda til Bingen og motsatt, via de merkede stiene og skogsbilveiene i disse bygdene. Det finnes også noen flere korte stier som også er merket og beskrevet av Bingen Ballklubb.

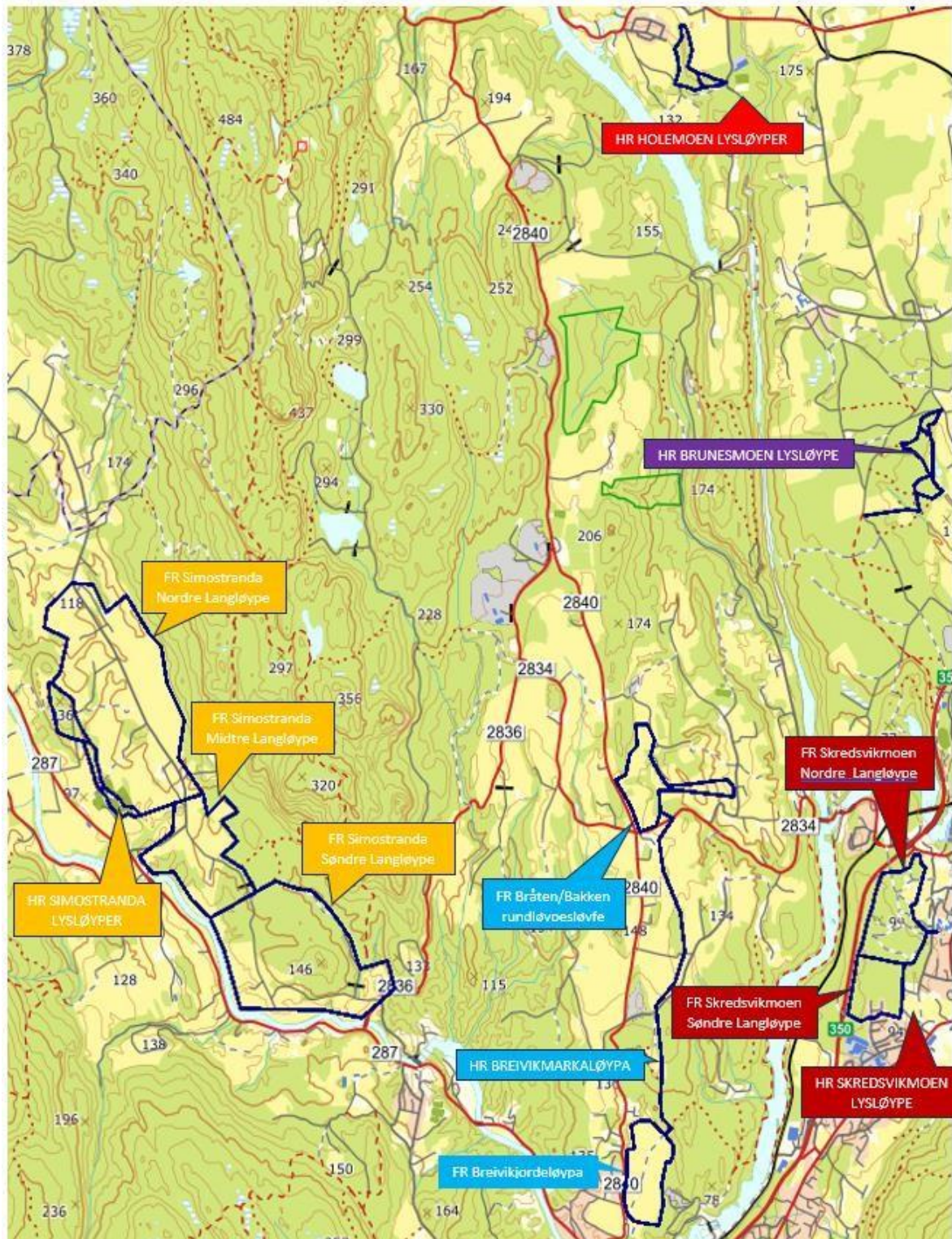

Skiløypa framstår med blå heltrukken linje, stiene tilnyttet skogsbilveiene framstår med rød stiplet linje med tekstanvisningsbokser i samme farge.

Lysløyper finnes også både på Holemoen ved IL Moingens idrettsanlegg på Sysle, På Brunsmoen mellom Sysle og Geithus, og på Skredsvikmoen i Geithus. De to førstnevnte moene er sammenhengende. Løypa på Skredsvikmoen består også av noen løypesløyfer utover fra lysløypa. På Simostranda, også i sørvest, like ovenfor elva Simoa finner vi Simostranda idrettslag sitt skiskytteranlegg, med tilhørende lysløyper og tilgrensende større skiløypesløyfer.

Forklaring til kartillustrasjon: HR = HovedRute, FR= ForgreningsRute, MR = MateRute
 Hovedruta med dens eventuelle forgrenings- og materuter har lik bunnfarge

Det siste større løypenettet i Modums lavland er i Breivikmarka like nord for Vestre Åmot. Løypenettets sørlige og nordlige sløyfe går på dyrka mark. Modum har drøyt fire mil med relativt permanente løyper i sitt bygdelandskap. Modums lysløyper utgjør cirka en fjerdedel av dette.

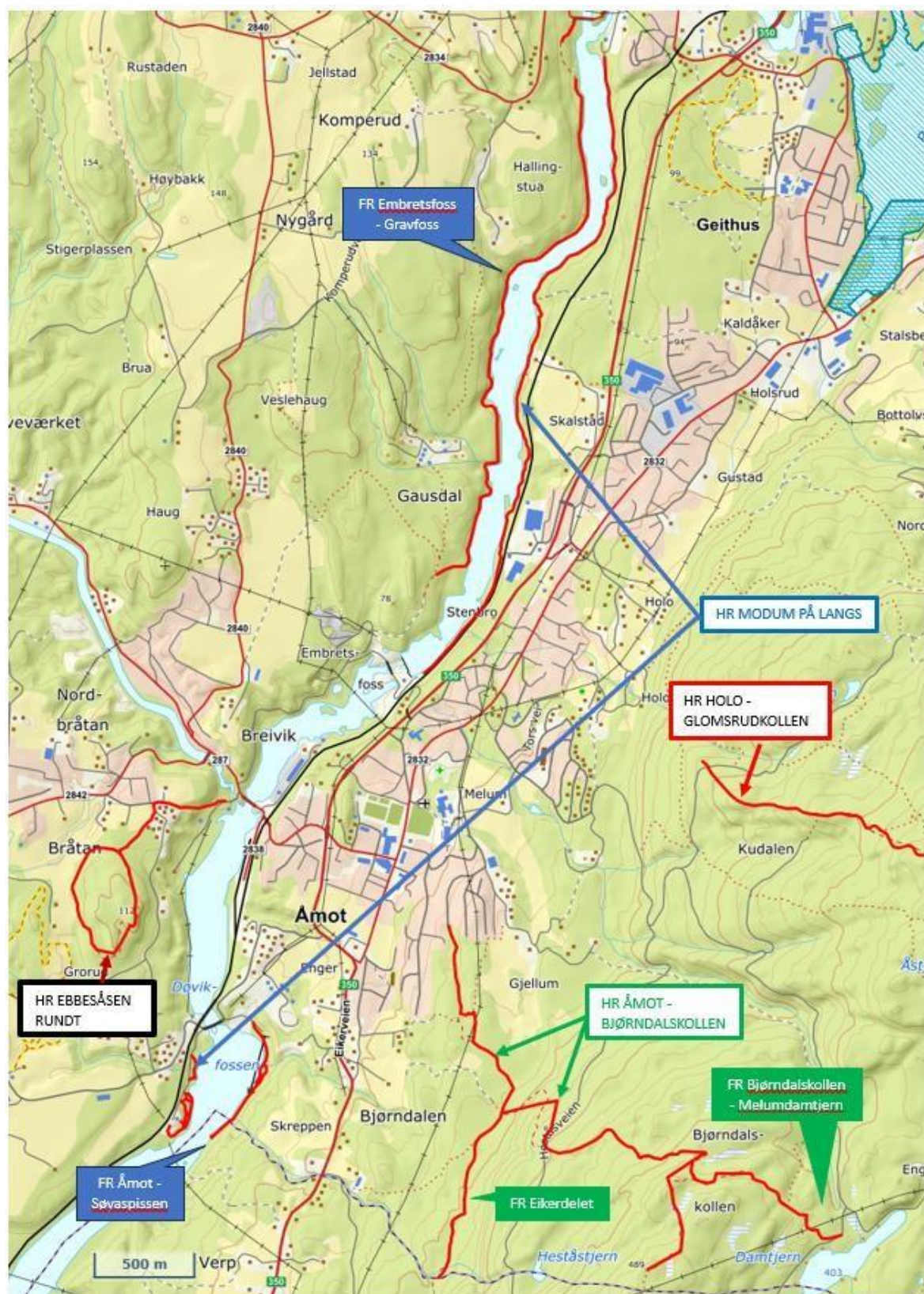
Rutenavn og Lengde i Vanskelig Tiltette Målpunkt Vei- Vedlikeholds Nytt/ekstra vedmålpunkt kilometer hetsgrad leggingsgrad type forening ansvarlig likeholdsansvar

BINGEN LYSLØYPE	1.6	Enkel	Svært stor	Klubblokale		Modum kommune/ Bingen ballklubb	
<i>Bingen østre løype</i>	2.2	Enkel	Middels			“	Lyssetting
SIMOSTRANDA SØNDRE LYSLØYPE	1	Enkel	Svært stor	Skiskytter arena		Modum kommune/ Simostranda IL	Oppgradering av dekke på rulleskiløypa
midtre lysløype	1	Enkel	Stor			Modum kommune/ Simostranda IL	
nordre lysløype	1.3	Enkel	Stor			Modum kommune/ Simostranda IL	
nordre langløype	4.1	Middels	Middels			Modum kommune/ Simostranda IL	
midtre «	2.9	Enkel	Middels			Modum kommune/ Simostranda IL	
søndre «	4.3	Enkel	Middels			Modum kommune/ Simostranda IL	Rydding/merking
	3.3/10.3						
BREIVIKJORDET RUNDT	2.2	Enkel	Middels			Modum kommune/ Vestre Spone IL	
<i>Breivikmarkløypa</i>	2.9	Liten	Middels			Modum kommune/ Vestre Spone IL	Rydding/merking
<i>Bakken/Bråten rundløypesløyfe</i>	3.2	Enkel	Middels			Modum kommune/ Vestre Spone IL	
	8.3						
SKREDSVIKMOEN LYSLØYPE	0.9	Enkel	Middels	Barnehage		Modum kommune/ Geithus IL	Ryddig/merking
<i>Skredsvikmoen søndre langløype</i>	1.3	Enkel	Liten			Modum kommune/ Geithus IL	Rydding/merking
<i>nordre langløype</i>	2.2	Enkel	Liten			Modum kommune/ Geithus IL	Rydding/merking
	0.9/3.5						
BRUNES LYSLØYPE	2,7	Enkel	Svært stor			Modum Kommune/ Vikersund IF	
HOLEMOEN LYSLØYPER	1.8	Enkel	Stor	Klubblokale		Modum kommune/ IL Moingen	Rydding/merking
DROLSUM LYSLØYPE	1,3	Enkel	Stor			Modum kommune	Drolsum Idrettsforening
ENGERSETRA - VINDSJØENE	3.1	Enkel	Middels		Damtjernvn. Jøssjøveien	Modum kommune/ Østre Åmot Vel	
Engersetra - Pipemyr	0.5	Enkel	Middels		Damtjernvn. Jøssjøveien	Modum kommune/ Østre Åmot Vel	
Engersetra - Nygårdshøyden	2.5	Middels	Middels		Damtjernvn. Jøssjøveien	Modum kommune/ Østre Åmot Vel	
Vesle Vindsjø - Åsvassbrenna	1.5 5	Enkel	Middels	«brenne»	Damtjernvn. Jøssjøveien	Modum kommune Østre Åmot Vel	

LYS/LØYPE 11.6/29.3

Ferdsl langs Modums sølv - våre vassdrag

Forklaring til kartillustrasjon: HR = HovedRute, FR= ForgreningsRute, MR = MateRute
Tekst- og omrammingsfarge i hovedrutens tekstboks samsvarer med bunnfargen i tekstboksene til dens forgrenings- og materuter.
Naturvernområder framstår med skråskravur og dus vannrett skravur

Modum har tre bølgeformede bånd av sølv på blå grunn i kommunevåpenet. Begge deler symboliserer vann, våre tre større elver, Drammenselva, Snarumselva og Simoa. De representerer rikdom, verdi for Modum, symbolisert med sølvfarge. Aktiviteten og bebyggelsen i Modum er da i stor grad lokalisert til våre vassdrag.

Stinett

På sentrumsnære Ebbesåsen kan gapahuken være populær; Foto: Hilde Roland

Lengst sørøst, like sør for vestre Åmot. med utsikt mot Drammenselva ligger den lille Ebbesåsen. Her har kommunen merket ei lita rundløype som stort sett følger en smal traktorvei rundt åsen. Den lille turstien kan by på både speiderhytte, et flott utsiktspunkt og en gapahuk.

Bjørndalskollen med utsikt og rastemulighet, foto; Hilde Roland

Finnemarka kan nås med stier opp fra Åmot. Det har Østre Åmot Vel sørget for. Foruten en sti til Eikerdelet i sør så rydder og merker velforeningen denne stien videre opp til Bjørndalskollen og helt inn til Melumdamtjern. De rydder og merker også sti fra Holo til Glomsrudkollen. Herifra kan man følge DNT Drammen sin forgreningsrute mot Svarvestolen inn i Finnemarka.

Kjernen i den søndre delen av turruta Modum på Langs, langs er den meget godt tilrettelagte stien langs Drammenselas østside. Dette stistrekket går fra Gravfoss i Geithus til Embretsfoss i Åmot. Ved Embretsfoss kraftstasjon har Å energi anlagt gode parkeringsplasser for allmenheten, og Kraftselskapet har også anlagt en fin adkomst for gående over jernbanelinja fra øst. Ved Embretsfoss krysser Modum på Langs Drammenselva. Langs vestsiden av Drammenselva er det da mulig å følge ei forgreningsrute på vestsiden av Drammenselva tilbake til Gravfoss i Geithus. To fine gapahuker langs stien kan man raste i på veien, ved Fossjordet og i Gausdalsdalsvika. Ved førstnevnte gapahuk er det også toalett.

Møkkalassene ved Drammenselvas vestsida; foto Hans Petter Eriksen

Omtrent midtveis på stien mellom Gravfoss og Embretsfoss på Drammenselvas østside er det også en gapahuk, like ovenfor Linnerudstrykene. Dette er en kjærkommen rasteplass på dette lange stistrekket. Hit er det også mulig å komme direkte fra bebyggelsen i søndre Geithus. Fra søndre Geithus er det anlagt tunell under Riksvei 350. Like nedenfor går jernbanelinja, men den må i dag krysses i plan. Jernbaneverket har planlagt en kulvert til erstatning for denne, til bruk både for både gående og til skogsavvirking. *Undergang under jernbanen, skilting og merking av sti som materute til Modum på langs fra Kaldaker til Linnerudstrykene, hvor nytt toalett plasseres foreslås som framtidig tiltak i samarbeid med BaneNor og Åmot og Omegn fiskeforening, jfr. vedlegg 2.* Kartskissen bygger på Jernbaneverkets egen plan for undergang på dette stedet.

Godt tilrettelagt sti på Drammenselvas vestside; foto: Øystein Lid Larsen

Sørover fra Embretsfoss følger Modum på langs Drammenselvas vestside på den lite trafikkerte veiadkomsten til Embretsfoss kraftstasjon ned til Strandgata i vestre Åmot. Her krysser Modum på langs igjen Drammenselva, og følger på nytt jernbanelinja fram til Døvikfoss. Her krysser både jernbanen og Modum på langs Drammenselva. Modum på langs følger Jernbaneverkets relativt nyanlagte vei videre sørover til Sjøya bade- og fiskeplass hvor Åmot og Omegns klubblokale med overnattingsmulighet for allmenheten er å finne. Ved Døvikfoss har hovedruta Modum på langs enda ei forgreningsrute. Drammenselva følges langs østsiden ned til badeplassen Søyaspissen, som så vidt ligger i Øvre Eiker kommune.

Rutenavn og målpunkt	Lengde i kilometer	Vanskelig hetsgrad	Tilrette leggingsgrad	Målpunkt type	Veiforening	Vedlikeholds ansvar	Nytt/ekstra vedlikeholdsansvar
<i>EBBESÅSEN RUNDT</i>	2.1	Enkel	Liten	Utsiktspunkt Gapahuk		Modum kommune	
<i>MODUM PÅ LANGS, GEITHUS - SØYA</i>	10.5	Middels	Stor	Klubblokale Overnatting		Åmot og Omegn Fiskeforening	

<i>Linnerudstrykene</i>				Gapahuk		Åmot og omegn Fiskeforening	
<i>Skalstadsand</i>				Badeplass		Modum kommune	
<i>Embretsfoss</i>				Utsiktspunkt Planskilt jern- banekryssing		Å Kraftforsyning BaneNor	
<i>Kaldaker - Linnerudstrykene</i>	Ny materute Planskilt jern- BaneKryssing			Nytt toalett ved gapahuk			BaneNor Modum kommune Åmot og omegn Fiskeforening
<i>Drammensvassdraget vestside, Embretsfoss – Gravfoss</i>	5	Middels	Stor			Åmot og Omegn Fiskeforening	
<i>Fossjordet</i>				Gapahuk og toalett		Åmot og Omegn Fiskeforening	
<i>Gausdalsvika</i>				Gapahuk		Åmot og Omegn Fiskeforening	
<i>Døvikas østside til Søyaspissen</i>	0.7	Middels	Middels	Badeplass		Åmot og Omegn Fiskeforening	
	16.2						
<i>HOLO - GLOMSRUDKOLLEN</i>	3.1	Krevende	Middels	Utsiktstårn Turbok		Østre Åmot Vel	
<i>ÅMOT - BJØRNDALSKOLLEN</i>	3	Krevende	Middels	Utsiktspunkt Turbok		Østre Åmot Vel	
<i>Bjørndalen – Eikerdelet</i>	1	Enkel	Liten	Turbok		Østre Åmot Vel	
<i>Bjørndalskollen - Melumdamtjern</i>	1	Enkel	Liten	Tjern		Østre Åmot Vel	
	5						
SUM	24.3						

Modums største og mest sentrale friluftsområde i bygdelandskapet mellom tettstedene er det sammenhengende mo-området Brunemoane med Furumo og Holgersmoen. Disse større sammenhengende sandmoene er avsatt under siste istid, for en stor del skrappt ut fra det nordforliggende Holleia. På disse moene er det tydelige spor etter ferdsel fra gamle tider.

Modum Bads lysthus er blant «løypenes» fasjonable innslag; foto: Hilde Roland

Brunes, danner, som navnet sier, et nes/en bro mellom Snarumselva og Bergsjø. Sporene etter fangstgraver er mange, og der neset ender, ved nordkanten av Snarumselvas utløp i Drammenselva, ligger Modums eneste kjente helleristningsfelt, med markerte elgfigurer. Hit har både dyr og folk ferdes siden istiden. Forholdene lå også til rette for jernutvinning med kullmiler, og en kultursti et godt stykke sør på neset er anlagt av Fylkeskommunen i samarbeid med kommunen og grunneiere. «Furumoløypene» et turstinett like nordenfor på den samme moen er også anlagt i området av kommunen i samarbeid med Modum Bad og andre grunneierne.

Kjernene i den nordre delen av Modum på langs er stien fra Rolighetsmoen i Geithus langs Bergsjø og Vikersfossen til og med Vikersunds strandpromenader langs Tyrifjorden. Også her er strekkene langs jernbanen lange. Ved Kjølstad, lengst nord i Geithus, har imidlertid Jernbaneverket bygget en fin undergang under jernbanen mot den lille bebyggelsen ved Bergsjø. Modum på langs følger Bergsjø videre nordover, krysser Kanalen i Vikersund, og følger vestsiden av Øya i Vikersund. Her får Modum på langs to forgreningsruter, en langs Vikersfossen på Øyas østside, den andre langs Kanalen, langs dennes vestsider. Område på Øya og kanalen må kunne ansees som Vikersund tettsteds viktigste friområde av noe størrelse. Det er også et verdifullt naturområde, særlig for fugl og for storørret. Bergsjø, Kanalen, Vikersfossen og søndre Tyrifjorden utgjør Søndre Tyrifjorden og Bergsjø naturvernområde

Stien langs Kanalens vestsider mot Vikersund er mye brukt. Dette er også raskeste vei til Vikersund sentrum for gående og syklende for bebyggelsen i Kroka i søndre Vikersund. Det gikk en historisk viktig ferdselsåre langs Kanalen litt høyere opp i terrenget enn dagens sti, nærmere jernbanelinja. Dette er den gamle Mølleveien i Vikersund. Det finnes to fine steinbruer langs denne traseen som ble anlagt på denne ferdselsveien mot Møllefossen i kanalen, som ferdselsveien ble bygd for. Her trådte Christian Skredsvik sine barnesko, med sin far som møller.

En undergang under jernbanen mot Kanalstien langs kanalens vestsider ved bebyggelsen i Kroka er foreslått av Jernbaneverket. Vikersund fiske og Modum Rotary legger ned arbeid i å skjytte dagens sti langs kanalens vestsider med sine flomutsatte bruer. Dagens kryssing av jernbanen i plan ved Kroka leder mot et toalett nær kanalstiens sørlige kryssing av Kanalen. Vikersund fiske foreslår i stedet å bygge et nytt toalett lenger nord langs kanalen, like sør for betongbrua som krysser kanalen i nord mot Øya, over avløpsledningene fra kommunens pumpestasjon i Vikersund. Modum

kommune har foreslått en ny trafikksikker adkomst til Kanalstien fra Vikersund sentrum, under Fylkesvei 284 langs nedsiden av jernbanen, jfr. revidert Reguleringsplan for Vikersund sentrum. Vikersund fiske foreslår å reetablere den gamle høyereliggende ferdselsåren herifra langs kanalen, og erstatte denne med dagens sti, jfr. kartskisse i vedlegg 2. Her bør det ligge an til et fruktbart helhetlig samarbeidstiltak med mange parter, med BaneNor, Modum kommune, Buskerud fylkeskommune, Vikersund fiske og Modum Rotary.

Kan Modum på langs forlenges videre nordover? Det har Jernbaneverket i realiteten også lagt planer for. Kommuneplanens foreslåtte boligområde Sagstranda har rekkefølgekrav om etablering av adkomst som ikke krysser jernbanen i plan. Kommuneplanens boligfelt Nedre Sand har krav om avklart tilkomst til Sagstranda boligfelt. Det er også behov for sanering av tre planoverganger i området, en med bom, en for gående og en for jordbruksredskap ved Hervik gård. og ny adkomst for et jorde på nedsiden av jernbanen på Hervik gård. Eventuell utbygging i dette området må følgelig sees i sammenheng med befolkningen i Vikersund sin adgang til Tyrifjorden. *Bygging av turvei i Sand nord for Tyrifjorden er derfor svært aktuell, men den må planlegges i forhold til den kommende boligutbyggingen i området.*

Forklaring til kartillustrasjon: HR = HovedRute, FR= ForgreningsRute, MR = MateRute
 Tekst- og omrammingsfarge i hovedrutens tekstboks samsvarer med bunnfargen i tekstboksene til dens forgrenings- og materuter.
 Naturvernområder framstår med skrårkravur.

Modum har fortsatt mye intakte ubebygde strandområder. De må i stor grad kunne sies å ha blitt «reddet» av en jernbane som går langs Tyrifjorden og Drammenselva. Men dette er også et dilemma. En sentral oppgave i det framtidige arbeidet med friluftslivets ferdselsårer bør derfor være å gjøre stinettet knyttet til Modum på langs lettere tilgjengelig for allmenheten i et samarbeid med kommunen, og friluftslivsmyndigheter og jernbanemyndigheter. Trafikksikre og trygge sikkerhetstiltak må gjennomføres, med sikte på fortsatt adkomst til sti- og turveinettet mellom jernbanen, Tyrifjorden, Bergsjø og Drammenselva.

Kan Modum på langs forlenges med en forgreningsrute langs Tyrifjordens sørside fra Tangen idrettspark? Her fines det faktisk to alternativer. Det ene går sørover mot Vikerkleiva, og møter denne ved parkeringsplassen og skiltet mot fortidsminnet Vike kirkeruin. *Den andre adkomsten går nordover, fra Tangen idrettspark fram til Tyriffjord hotell.* Begge de to adkomstene er innregulert i Reguleringsplan for Liengjordet. *Den sistnevnte turveiestrekningen bør realiseres i samarbeid med grunneiere, Tyriffjord Hotell, kommunen og Fylkeskommunale myndigheter.*

Den gamle ferdselsåren Gamle Kirkevei har sine utfordringer. Den går opp Vikerbakken, like øst for Vikersund sentrum opp til den egentlige Gamle Kirkevei. Vikerbakken ble bygget midt på 1800tallet mot den da nye Vikersund bru. Dette var et krevende byggverk, med anleggelse av en høy mur. Denne er i dag i ferd med å rase ut, og med det ingen forsvarlig ferdselsvei og følgelig ikke innlagt i Norgeskart. Men den gamle ferdselsåren fulgte Gamle kirkevei og Vikerkleiva og videre forbi Gamle kirkevei gikk fra Heggen kirke og videre forbi Vike kirke, som idag er en ruin, og fram til selve Vikersundet ved Tyriffjord Hotell. *Den gamle ferdselsveien fra Vike kirkeruin og ned til Hvalsbekken er fortsatt synlig. Den bør reetableres som en fullendt Gamle Kirkevei i tråd med Reguleringsplan for Liengjordet.*

En turvei eller sti videre nordover langs Tyrifjorden fra Tyriffjord Hotell fram til Natvedt camping bør også kunne la seg realisere.

Rute- og målpunktnavn	Lengde i kilometer	Vanskelig hetsgrad	Tilrette leggingsgrad	Målpunkt type	Veiforening	Vedlikeholds ansvar	Nytt/ekstra vedlikeholdsansvar
MODUM PÅ LANGS ROLIGHETSMOEN – MODUM RÅDHUS	6.5	Enkel	Stor	Idrettsanlegg Kulturhus		Modum kommune	Geithus Vel
Skinnerudtangen			Stor	Badeplass		Modum kommune	
Kroka – Kanalen Mølleveien i Vikersund	1	Enkel	Stor	Toalett		BaneNor Modum kommune Vikersund fiske Modum Rotary	Planskilt jernbanekryssing Nytt toalett Ny flomsikker rute
Øya/Vikerfossen	1	Enkel	Stor	Badeplass Foss		Modum kommune	Vikersund Vel: Lyssetting av turvei
Modum Rådhus – Sand Brygge	Framtidig turvei						BaneNor Modum kommune
Sand Brygge - Hervik	“			Potensiell badeplass			BaneNor Modum kommune
	8.5						
FURUMO KULTURSTI	4.8	Middels	Stor	Skiltet kultursti		Modum kommune Buskerud fylkeskommune	
FURUMOLØYPENE	7.2	Enkel	Stor			Modum kommune	Geithus IL

TYRIFJORDENS SØRSIDE, Tangen	0.8	Enkel	Liten	Idrettsanlegg Badeplass		Vikersund IF	
Tangen – Vike kirkeruin	Framtidig tursti			Fortidsminne	Vikerkleiva		Modum kommune
Hvalsbekken – Tyrifjord hotell	Framtidig turvei			Hotell Badeplass			Modum commune Tyrifjord hotell
Tyrifjord Hotell – Nøtvedt Camping	Framtidig turvei/sti			Campingplass Badeplass			Modum commune Nøtvedt Camping

SUM 21.3

Det eksisterer ikke skiløyper langs Modums hovedvassdrag.

Sykkelruter

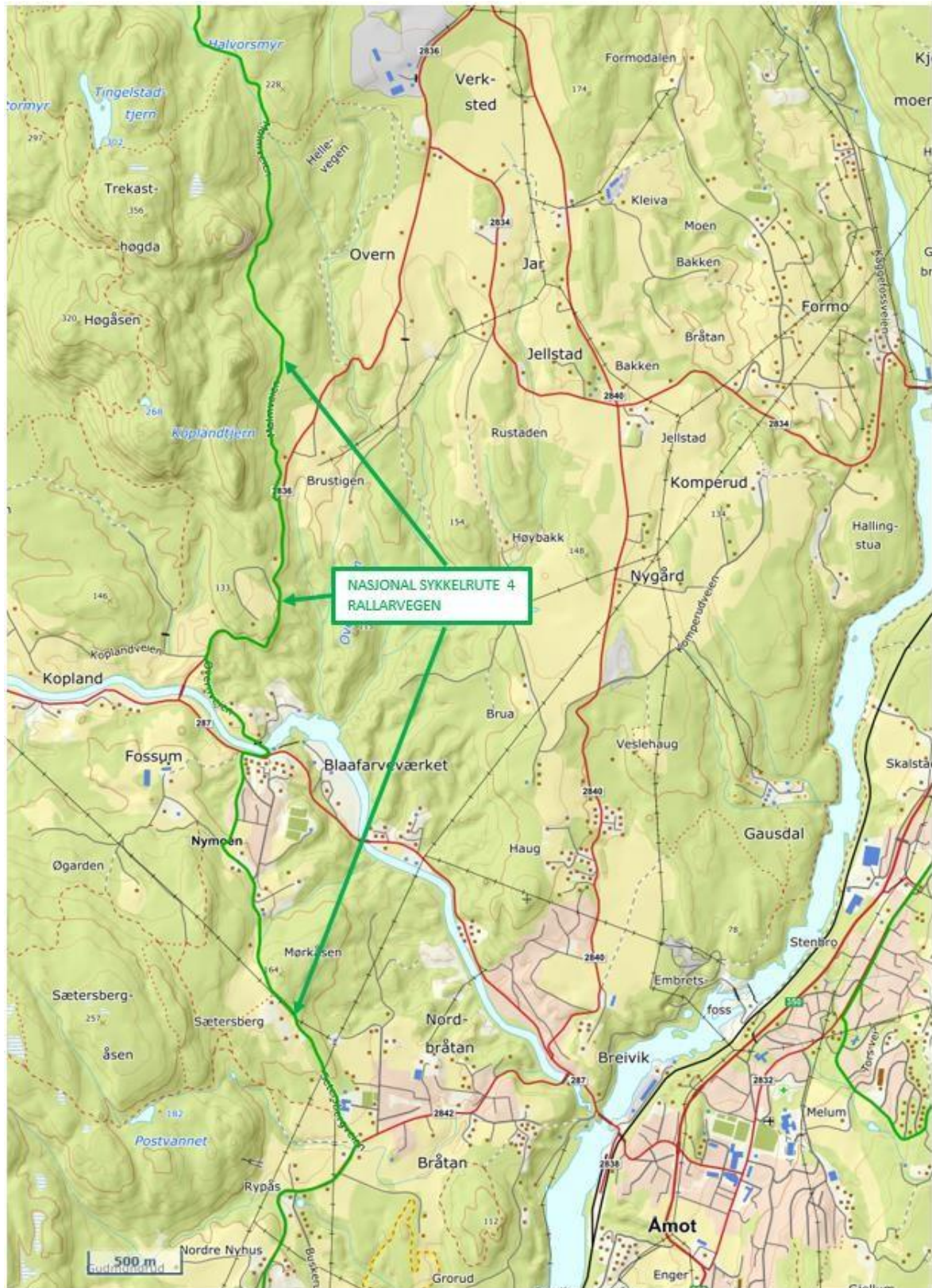
Grunnet befolkningens nærhet til vassdragene i Modum så ligger sykkelrutene på og langs offentlig vei aldri langt ifra vassdragene. Eneste unntak her er den nasjonale sykkelruta Rallarvegen. Dette unntaket må sies å være historisk betinget.

Nasjonal sykkelrute 4, Rallarvegen kommer fra Drammen. Fra sør passerer den Skotselv i Øvre Eiker på Drammenselvas vestsida, og følger Fylkesvei 2842 fram til Nordbråtan i Vestre Åmot, deretter Seterbergveien, som er gamleveien til Sigdal fram til Blaafarveværkets gamle bebyggelse på Nymoan, gjennom denne vidare over gamlebrua over Haugfossen, deretter et lite parti av Fylkesvei 2836, for endelig å følge Malmveien fram til Blaafarveværkets skystasjon på Skuterudflata ved Snarumselva. Deretter følges Fylkesvei 2840 langs Snarumselvas vestsida og vidare opp langs Krøderens vestsida i Krødsherad. Rallarvegen som nasjonal sykkelrute er fint skiltet av Statens Vegvesen, og den framgår i Norgeskart som en friluftslivets ferdselsåre.

Statens Vegvesen har også en regional sykkelrute langs riksvei gjennom Modum, langs RV 350. Fra nord følger denne ruta Åsveien og deretter Jarenveien til Vikersund. Jarenveien har en tilkomst sikret med bom og to sikret med undergang under jernbanen mot Tyrifjorden, anlagt av Jernbaneverket i nyere tid, med tinglyst ferdselsrett på veinettet mot Tyrifjorden for allmenheten. Sørøver fra Vikersund følger den regionale sykkelruta sammenhengende brede fortau på både kommunal vei og fylkesvei gjennom Geithus, og deretter en sammenhengende gang- og sykkelvei gjennom søndre Geithus og Åmot helt fram til Eikerdelet. *Statens Vegvesens regionale sykkelrute langs Riksvei 350 er å anse som Modum kommunes hovedsykkelrute. Denne må skiltes nordfra Åsveien på Drolsum og sørøver til Eikerdelet i henhold til Statens Vegvesens trafikkskiltnormal, med veivisningsskilt 755 sykkelruteskilt.*

Modums regionale hovedsykkelrute har et par forgreningsruter. Søndre forgreningsrute, som er å anse som en lokal hovedrute, starter i Åmot sentrum. Den følger Lilleåsgata og Gamle Sigdalsvei som gang og sykkelvei, deretter vestover over Åmot Bru og Strandgatas brede fortauer gjennom Vestre Åmot, og til slutt på gang- og sykkelvei langs Simoa opp til Haugfoss. Denne ruta følger hele veien Fylkesvei 287 men ikke et skilt er å se. Hovedsykkelruta Åmot – Haugfoss langs Fylkesvei 287 har også ei forgreningsrute. Ruta starter ved via et bredt fortau langs Fylkesvei 2842 fra brua over Simoa, følger et bredt fortau langs Fylkesvei 2842 og ender inn Lampeveien til Buskerud skole. *Modums søndre hovedsykkelrute Åmot - Haugfoss, med sin forgreningsrute til Buskerud skole må også skiltes med veivisningsskilt 755 i henhold til Statens Vegvesens trafikkskiltnormal.*

Modums regionale hovedsykkelrute har også en nordre forgrening. Den starter i den sørlige delen av Vikersund sentrum og følger et bredt fortau langs Badeveien fram til Modum Bad. Ruta følger deretter den lite trafikkerte Skinstadveien videre nordover opp til gang- og sykkelveien langs Fylkesvei 280, som følges videre fram til den kommunale Røsteveien fram forbi Sysle skole. Ruta følger deretter den svært så fredelige Gamle Hallingdalsvei videre nordover forbi Snarum kirke og ender opp mot Nasjonal sykkelrute 4 Rallarvegen Sykkelruta har også forgreningsruter fra Sysle til Fylkesvei 2840, ved Sysle.

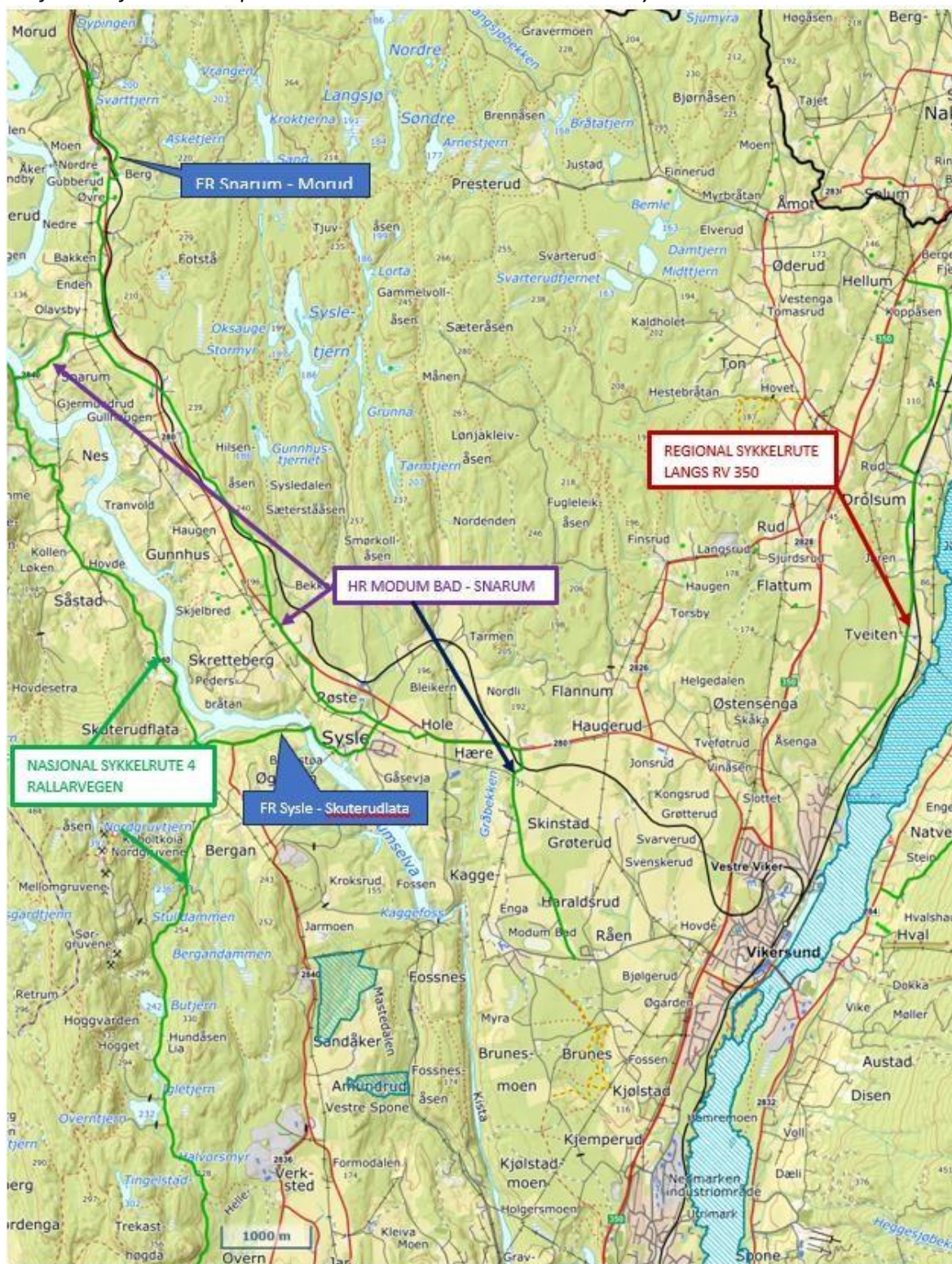

Forklaring til kartillustrasjon: Kun nasjonal sykkelrute 4 er lagt inn i Norgeskart i dette området og vist på dette kartet

Gamle Hallingdalsvei fra Snarum går nordover fram til Morud Bruk. Dette er lokale private veier, men de driftes av Veilaget Gamle Hallingdalsvei som har fått solid offentlig støtte til dette veianlegget. Denne delen av sykkelruta er kartfestet som sykkelrute i Norgeskart som en

friluftslivets ferdselsåre. Den skal kunne skiltes som sykkelrute i henhold til Merkehåndboka for Friluftslivets ferdselsårer på samme måte som DNT Drammen sitt sykkelrutenett i Finnemarka.

Forklaring til kartillustrasjon: HR = HovedRute, FR= ForgreningsRute, MR = MateRute

Tekst- og omrammingsfarge i hovedrutens tekstboks samsvarer med bunnfargen i tekstboksene til dens forgrenings- og materuter. Naturvernområder framstår med skrårkravur og dus vannrett skravur

Den regionale sykkelruta langs RV 350 fra like sør for Ringeriksdelet, og den nordre lokale hovedruta for sykkel fra Modum Bad til Snarum med forgreningsruta ved Sysle er kartfestet som friluftslivets ferdselsårer i Norgeskart, og den bør også skiltes som det. Vi ser for oss en videre

kartfesting og skilting som dette også på Badeveiens brede fortau helt ned til Vikersund. På samme måte må *Modums søndre hovedrute med forgreningsrute fram til gang- og sykkelveien like nord for Vestre Åmot og Regional sykkelrute langs RV 350 kartfestes og skiltes som friluftslivets ferdselsårer fram til overgangen mot gang- og sykkelvei i søndre Geithus*. Gang- og sykkelveier har egne karttegn. Disse kan settes sammen med kartfestede sykkelruter i Friluftslivets ferdselsårer på kommunens og andre relevante kartportaler. På den måten vil det komplette sykkelrutenettet i Modum kommune komme fram. Modums sykkelruter på offentlig vei og på en allment tilgjengelig privat vei fram til de går over i gang- og sykkelveier er listet opp i tabellform:

Rutenavn og målpunkt	Målpunkt type	Veiforening	Vedlikeholds ansvarlig skilting	Merknad Nytt tiltak
RALLARVEGEN		Fylkesvei	Statens Vegvesen	Nasjonal sykkelrute 4
MODUM BAD - SNARUM	Rustikt sanatorium	Kommunal vei Fylkesvei	Modum kommune Buskerud fylkeskommune	
Sysle - Rallarvegen		Fylkesvei	Buskerud fylkeskommune	
Snarum - Morud		Veilaget Gamle Hallingdalsvei	Modum kommune	Alment tilgjengelig gang- og sykkelvei
Eikerdelet - Ringeriksdelet		Kommunal vei Fylkesvei	Statens Vegvesen	Regional sykkelrute langs Riksvei 350
Strandgata - Rallarvegen		Fylkesvei	Buskerud fylkeskommune	
Vikersund - Vikerbakken		Fylkesvei	Buskerud fylkeskommune	

HISTORISKE FERDSLSRUTER

Norgeskart gir en mulighet til å skille mellom ulike kategorier av ferdselstuter. En av kategoriene er historiske fotruter. Flere av fotrutene vi har gått igjennom har potensiale til å bli kartfestet i denne kategorien.

Under kapittelet Friluftslivets ferdselsårer i Modum/Finnemarka er Gamle Finnevei fra Geithus til Svarvestolen omtalt. Den kan kartfestes som en historisk ferdselsrute i Norgeskart. Dersom den kan inngå som en del av en regional ferdselsrute så ville den også kunne bli bedre kjent som dette.

Under Holleia er Seterveien til Abelone omtalt. Den er godt skiltet og merket med flere historisk betonte navn i tillegg til sine mange retningsviserskilt. Men den kommer ikke fram til noen kjent seter slik den går i dag. Det er det mulig å få til. Det er kjent at den går videre nordover til gården Sørli lenger nord i Holleia. Her treffer den en av DNT Ringerikes forgreningsruter fra hovedruta deres til Grønnknutkoia. Disse ruterne passerer flere setre på den gamle seterveien videre. En forlengelse av seterveien er foreslått som et tiltak i Handlingsplanen. Dersom det skjer med en forlengelse til Sørli så kan denne kartfestes som en autentisk historisk ferdselsrute i Norgeskart.

Under Ferdsel i Modums bygdlandskap er Haugfosstien omtalt. Dette er en gammel ferdselsvei mellom Modum Blaafarveværks gruveanlegg og produksjons/foredlingsanlegg. Foreløpig er stien lagt inn i Norgeskart av DNT Drammen og omegn fram til Koboltkoia og Nordgruvene. Denne hovedruta bør suppleres med Blaafarveværkets stier i området mot vannveiene, boplassene, Sørgruvene og fjelltoppen Hoggvarden. Med unntak av avstikkeren til Hoggvarden bør Haugfosstien med øvrige avgreninger framstå med status som historisk ferdselsvei i Norgeskart.

Under Ferdsl langs Modums vassdrag er både Furumo kultursti og Furumøløypene omtalt. Begge disse rundsløylene har flere kulturminner. Langs kulturstien er de behørlig skiltet. Men er dette ferdselsårer? De er vel å betrakte som tilrettelagte stisløyper for turgåere og trimmere imot ganske ulike kulturminner. Men de to stisløylene kan settes sammen til en ferdselsåre fra Modum bad til selve neset Brunnes mellom Drammenselva og Snarumselva. Her finner man både et hellerisningsfelt som indikerer det gamle dyretrekket over Drammenselva og ei jernbanebru over Drammenselva som også er tilrettelagt for gående. Her finnes en gammel ferdselsrute for både dyr og folk, som allerede er delvis tilrettelagt med mye informasjon om dette.

Kanalstien og Gamle Mølleve i Vikersund er også omtalt under ferdsel langs våre vassdrag. Dette er den gamle veien til Vikersund Mølle, som blant annet innehar to fine steinbroer som pr. dato kan trenge opprusting. Dagens flomutsatte sti langs kanalen foreslås erstattet med en rehabilitert og mer flomsikker Mølleve. Dette vil også føre til en kanalisert ferdsel i en større avstand fra Søndre Tyrifjorden og Bergsjø naturvernområde og med dets omkringliggende verdifulle våtmarkspregete område langs kanalens vestside. Nytt toalett og jernbaneundergang foreslås bygget mot denne justerte ferdselsåren. Den bør få status som historisk ferdselsåre i Norgeskart ved ferdigstilling.

Gamle Kirkevei er nok Modums eldste kjente autentiske ferdselsrute. En forlengelse av denne ferdselsåren bør gjennomføres ut Vikerkleiva og ned til Øst-Modumveien. Parsellen på denne strekningen fortjener da en status som historisk ferdselsåre i Norgeskart. Den bør føres videre ned til Hvalsbekken mot områdets øvrige stinett.

STATUS v.s RESULTATMÅL

I planens kapittel om målsettinger er Kommuneplanens samfunnsdel sine målsettinger listet opp som hovedmål, og tilhørende nye resultatmål er fastsatt i denne planen.

Kapittelet om friluftslivets ferdselsårer i Modum er en gjennomgang av alle eksisterende ferdselsårer i Modum med tilknyttede målpunkter, og behovet for nye tiltak i forhold til disse. Hvordan er så dagens status i forhold til de resultatmålene som planen har satt opp ved endt planperiode? Det kan oppsummeres i følgende matrise:

Tettsted/ skolekrets	Skiøyper tilsvarende dagens 10 meter og fotruter tilsvarende dagens 15 meter pr, innbygger	Alle sykkelruter er skiltet etter Vegvesenets skiltstandard på offentlig vei og etter Merkehåndboka forøvrig	Universelt tilrettelagte turveier tilsvarende 0.8 meter pr. innbygger med parkeringsplasser ved startpunktene	Viktige regionale stier med attraktive målpunkter tilknyttet kommunens tettsteder	Viktige regionale løyper med attraktive målpunkter og parkeringsplasser ved startpunktene
Sysle					
Vikersund					
Geithus					
Åmot					
Åmot Vest					

Matriseforklaring: Liten eller ingen måloppnåelse: **Grå farge**
 Noe måloppnåelse: **Rød farge**
 Stor måloppnåelse: **Gul farge**
 Meget stor måloppnåelse: **Grønn farge**

Første målsetting innebærer en opprettholdelse av dagens situasjon, å fortsatt kunne ha like mye stier, løyper og turveier pr. innbygger.

Modum kommune har egentlig lange sykkelruter. Men ironisk nok er det bare den nasjonale turruta Rallarvegen som er gjennomgående skiltet i lavlandet. Det er den som gir noe måloppnåelse i Åmot Vest og Sysle. I Geithus er et par gamle kommunale sykkelveier skiltet som gir tilsvarende skrinne måloppnåelse der. I Vikersund og Åmot er sykkelrutene blottet for skilting.

Vikersund er det eneste tettstedet som har god måloppnåelse, med universelt tilgjengelige turveier langs Strandpromenaden og på Øya, samt ei rulleskiløype på Brunnes. Åmot Vest har også rulleskiløype på Simostranda og universelt tilgjengelig turvei til Sjøya bade- og fiskeplass. Sistnevnte er også tilgjengelig fra Åmot øst. Geithus har turvei for handicappede fra sentrumskjernen mot Paddeevja og badeplassen Skinnerudtangen. Ingen av de nevnte turveiene er lange, og man havner derved i kategorien noe måloppnåelse. Det finnes ikke tilrettelagte turveier for handicappede på Sysle. Med rulleskiløypene medtatt så har Modum cirka 7 kilometer turvei i dag som er tilstrekkelig tilrettelagt for en svaksynt på elektrisk rullestol. Dette tilsvarer cirka 0.5 meter pr. innbygger. Ytterligere 4 kilometer med universelt utformede turveier tilsvarer nye 4 kilometer med dette i løpet av planperioden.

Hvilke regionale stier og løyper som er viktige fastsettes i disse dager av Fylkeskommunen og måloppnåelsen her er følgelig litt vanskelig å definere pr. dato. Både Vikersund Geithus og Åmot har imidlertid antatt tilknytning til viktige regionale ruter gjennom Finnemarka i dag. Grunnen til dårligere måloppnåelse sommerstid er at det her er satt krav om nærhet til selve tettstedstygdepunktet, noe som ansees som en umulighet vinterstid, og derved lettere måloppnåelse vinterstid. Sysle har bedre nærhet til fotruta mot det regionale ruteknutepunktet Grønknuten sommerstid, men har ikke nærhet til noen regional skiløype i dag. Åmot vest har heller ikke tilgang til noen regional skiløype. Dersom turruta mot Nattjernåsen i Sigdal kan realiseres så kan måloppnåelsen for en regional sommerrute bedres.

HANDLINGSPLAN

Foreliggende plan viser et stort og godt tilgjengelig turrutenett i Modum. Planen avdekker en stor dekning av eksisterende stier og løyper i Modum, både i forhold til innbyggertall, arealstørrelse og at næringslivet er forholdsvis lite involvert i arbeidet. Planen tar dette til følge. Den gir først og fremst en systematisk oversikt over dagens rutenett. Nye tiltak foreslås, men ikke så mange. De foreslåtte tiltakene går for størstedelen ut på å gjøre rutenettet mer tilgjengelig, ved å binde det sammen, ved å lette adkomsten og å etablere noen få forgreningsruter for adkomst til attraktive målpunkter.

Planen omhandler ikke mindre enn Norges største fritidsaktivitet. Det er også en del av grunnen til at friluftslivet oppfattes som en del av Norges nasjonale identitet. Det forplikter jo. Men det forplikter flere veier. Kommunen ser verdiene i dette arbeidet, og vil fortsatt bidra. Men en fortsatt tilrettelegging på dagens nivå er avhengig av brukerinvolvering. Fritidsutøvere må selv delta i sin egen tilrettelegging, noe planen også tar utgangspunkt i.

Kommunen har ikke mottatt så mange innspill fra sentrale friluftslivsaktører i planarbeidet så langt. Det har vi også tatt hensyn til i planarbeidet. Både kommunen og frivillige organisasjoners kapasitet blir sett på som begrenset pr. dato, og det må man da ta utgangspunkt i.

Kommunens kapasitet innen arbeid innen friluftslivet ligger først og fremst i arbeidet med vedlikehold av tettstedsnære grøntarealer med ferdslsårer tilknyttet disse, og i preparering av

skiløyper vinterstid. Disse tingene har sammenheng. Noe mannskap på grøntarealer sommerstid kan «frigis» til løypepreparering vinterstid. Skiltbestilling og systematikk i dette, med utgangspunkt i denne planen skal også kommunen kunne bidra med, primært som vinterarbeid. Kartfesting og utarbeidelse av kart for oppslag med mer skal også kunne være kommunale bidrag.

For en optimal utvikling av tilrettelegging for friluftslivet er kommunen avhengig av godt organiserte og aktive frivillige organisasjoner, primært organisert med nasjonal forankring for utløsning av tilskuddsmidler. Hva er så kjærkomne bidrag fra frivillige organisasjoner? Det største bidraget kommer nok fra Turistforeningene, som vi er så heldige å ha to av i Modum. De rydder, merker og skilter stier og tilbyr vedlikeholdte overnattingshytter etter egne planer og avtaler i Finnemarka og Holleia. Noen idrettslag preparerer løyper. Den størst innsatsen kan her krediteres Modum O-lag med solid preparering i Holleia. Men kan flere bidra, og det fortrinnsvis med eget utstyr? Løypemaskiner er kostbare og kompliserte. Men man kommer langt med scootere eller en allsidig ATV. Rydding, merking og oppsetting av skilt for både stier og løyper utover Turistforeningenes stinett er også en minimumsfaktor. Her gjør i dag våre to største fiskeforeninger og Østre Åmot Vel en utmerket innsats. Men våre to øvrige større velforeninger og noen flere idrettsforeninger ønskes velkommen til å bidra i sine respektive nærområder. Denne planen legger opp til det. Idrettslag har behov for trimløyper/stier og løyper i sitt nærområde. Utover det sosiale og meningsfylte inntekter ved økonomisk støtte til dugnadsarbeid så har aktiv deltakelse fra større frivillige foreninger den fordel at våre ferdselsårer innen friluftslivet med en slik aktivitet vil komme mer i bruk.

Kommunikative og aktive grunneierorganisasjoner er viktig i dette arbeidet. På det siste punktet har vi prøvd å «fri» litt til skogsbilveilag. De gjør et svært fint arbeid vinterstid med brøyting av skogsbilveier for tilgjengelighet til skiløyper, særlig i Finnemarka. De er også involvert i scooterkjøring av skiløyper i helgene. Kanskje de også kan delta i arbeidet med rydding og merking av skiløyper sommerstid? Bomveilag har både interesse og inntjening av skiløpere på sine veier i naturen. Det er også viktig med kanalisert ferdsel. Minimumsfaktorene i forhold til kommunal bidragsevne i arbeidet med tilrettelegging av friluftslivets ferdselsårer er rydding, merking og oppsetting av skilt for stier og løyper sommerstid, samt løypepreparering i helger. I marka bør det være tilstrekkelig å preparere med scooter i helgene, gjerne i regi av veilagene.

Planens største enkelttiltak er nye turveier, nye toaletter og nye planskilte jernbanekryssinger. Her legges det opp til offentlige myndigheter som hovedansvarlige, som kommunen, fylkeskommunen og BaneNor. Ytterligere utpregete sikkerhetstiltak som foreslås er fortsatt vedlikehold av våre tre utsiktstårn som ikke lenger har sin opprinnelige funksjon som fastmerker i kartleggingssammenheng i bruk lenger.

Foreslåtte enkelttiltak i planens foregående tekstmotale kan framstilles i følgende tabeller:

Komplettere grunneieravtaler for alle skilte løyper, stier og turveier og komplette Norgeskart med disse.	Modum kommune, DNT Ringerike og DNT Drammen og omegn, grunneierforeninger
Komplettere hovedruter, forgreningsruter og materuter med kommunalt ansvar med retningsviserskilt	Modum kommune
Komplettere og oppdatere kartfestingen av universelt tilgjengelige turveier og rulleskiløyper i Norgeskart	Modum kommune, Statens kartverk
Myndighetsgodkjenning av Modums rutenett for sykkel på offentlig vei, og komplettering av det myndighetsgodkjente sykkelnettet for Friluftslivets ferdselsårer i Norgeskart.	Modum kommune, Buskerud fylkeskommune, Statens Vegvesen

Kortsiktige tiltak	Aktører/brukere
Komplettering av retningsviserskilt for Modums hovedrutenett for sykkel i på offentlig vei henhold til Norgeskarts sykkelruter for friluftslivets ferdselsårer og kartfestede gang- og sykkelveier langs offentlig vei	Modum kommune, Buskerud fylkeskommune, Statens Vegvesen
Utbedre Finnemarkas nordlige skiløypehovedrute med materute og forgreningsruter for løypemaskin	Modum kommune
Etablere avtaler om bruk av rulleskiløypene i kommunen for aktivitet for handicappede	Simostranda IL, Vikersund IF, handicapforeninger
Etablere avtaler om skilting, rydding, preparering og merking av eksisterende og planlagte stier og løyper, i nærområdene til deres idrettsanlegg	Modum kommune, idrettslag i Modum, grunneierforeninger
Etablere avtaler om skilting, rydding og merking av eksisterende og planlagte stier i tettstedenes nærområder med større velforeninger	Modum kommune, Østre Åmot Vel, Vikersund Vel og Geithus Vel, grunneierforeninger
Lyssetting av turveien på Øya i Vikersund	Vikersund Vel
Oppgradering av banedekket og lysarmaturen til LEDlamper på Simostranda rulleskiløype	Simostranda IL
Midlertidig omlegging av sti langs Kanalen i Vikersund mot planovergangen over jernbanen i Kroka	Vikersund fiske
Skilte og kartfeste i Norgeskart lett tilgjengelige utsettingsmuligheter for kano og kajakk	Modum kommune
Etablere avtale og skilte og merke eksisterende sti fra Skuterudseteråsen til Kolsrudsetra, «Seterleden»	DNT Drammen og omegn
Hovlandsfjell utsiktstårn, forskriftsmessig opprusting	Modum kommune
Sæteråsen utsiktstårn, « «	« «
Glomsrudkollen utsiktstårn, « «	DNT Drammen og omegn

Langsiktige tiltak	
Parkeringsplasser med startpunkt for alle hovedruter og viktige materuter for løyper og stier/turveier skal ha oppdaterte oppslag for kart, beskrivelser og annen relevant informasjon tilknyttet disse	Modum kommune, DNT Ringerike og DNT Drammen og omegn, Åmot og omegn fiskeforening, Vikersund fiske, Vikersund IF, Geithus IL, Simostranda IL, Bingen Ballklubb, IL Moingen, Modum O-lag, Østre Åmot Vel; Vikersund Vel, Geithus Vel, veilag i Finnemarka og Holleia
Kartoppslag i viktige sti- og løypekryss	Modum kommune, DNT Ringerike og DNT Drammen og omegn, Åmot og omegn fiskeforening, Vikersund fiske, Modum O-lag, Veiforeninger
Etablere avtale og skilte og merke sti fra Hovlandshytta til Hovlandsvarden	DNT Drammen og omegn
Etablere avtale og skilte og merke eksisterende sti opp til Heståsfjell	DNT Drammen og omegn
Etablere avtale og skilte og merke sti fra Hvalsknatten til Hvalsvarden	DNT Drammen og omegn
Øke kommunens budsjettet i takt med økt løypekjøring til idrettslag og veiforeninger som har avtale om rydding og preparering av løyper	Idrettslag Bomveiforeninger/»løypelag»
Lyssette østre løypesløyfe som lysløype ved Moløkka i Bingen	Bingen Ballklubb
Etablere sykkelrute på Holleias skogsbilveinett	Modum O-lag eller DNT Ringerike
Etablere flomsikker turvei langs Kanalen langs jernbanen fra Vikersund sentrum fram til ny undergang under jernbanen for gående i Kroka, med nytt toalett over kommunens avløpsledning ved Kanalstien	BaneNor, Modum kommune, Buskerud fylkeskommune, Modum Rotary, Vikersund fiske
Etablere undergang under jernbanen ved Kaldaker for materute til Modum på langs og toalett ved gapahuken ovenfor Linnerudstrykene der materuta treffer hovedruta	BaneNor, Modum kommune, Buskerud fylkeskommune, Åmot og omegn fiskeforening
Reetablere materute fra sør mot Fotståtoppen fra Olavsbyberga i Snarumsholleia	Modum kommune
Opprette stiforbindelse mellom hovedstien til Sæteråsen og Fotståtoppen i Snarumsholleia	Modum kommune
Forleng «Seterveien til Abelone» som ny materute til DNT Ringerikes hovedsti til Grønnknutkoia i Holleia	Modum O-lag eller DNT Ringerike

Forlengte løypenettet i Holleia fra Søndre Langsjø til Nordre Langsjø med videre siktepunkt til Tyristubbens løypenett i Ringeriksholleia	Modum kommune, Ringerike kommune, Modum O-lag, IF Tyristubben
Reetablere materute fra Drolsum lysløype til Holleias skiløypenett ved Askeløken	Modum kommune, Modum O-lag
Etablere tursti fra Hvalsbekken opp til Vike Kirkeruin som forlengelse av dagens Gamle Kirkevei	Modum kommune
Etablere universelt tilrettelagt turvei fra Tyrifjord Hotell til Hvalsbekken i henhold til Reguleringsplan for Liengjordet	Modum kommune, Tyrifjord Hotell
Etablere turvei/tursti fra Tyrifjord Hotell til Natvedt Camping	Modum kommune, Tyrifjord Hotell, Natvedt Camping
Forlengte Modum på langs nordover fra Modum Rådhus til Sand båthavn som universelt tilrettelagt adkomst med basis i ny kommuneplan eller kommende Reguleringsplan for Sagstranda	Modum kommune, BaneNor
Forlengte Modum på langs nordover som universelt tilrettelagt adkomst fra Sand Båthavn til Hervik i henhold til ny kommuneplan eller kommende Reguleringsplan for Sagstranda og Nedre Sand	Modum kommune, BaneNor
Utarbeide nye turkart og orienteringskart for større sammenhengende friluftsområder og nærfriluftsområder	Modum kommune, Modum O-lag, DNT Drammen og omegn og DNT Ringerike

Løpende tiltak	
Ajourhold av merkede stier, løyper og turveier med grunneieravtaler og universell tilgjengelighet i Norgeskart	Modum kommune, DNT Ringerike, DNT Drammen og omegn, Åmot og omegn fiskeforening
Ajourhold av Kartoppslag, skilt og informasjon ved parkeringsplasser	Kommunen og involverte foreninger
Ajourhold av retningskilt og kartoppslag i stier- og løypekryss	Respektive foreninger og myndigheter med ruteansvar
Rydding og merking av stier og løyper	Respektive foreninger og myndigheter med ruteansvar